

NACRT

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O SIGURNOSNIM SLUŽBAMA
REPUBLIKE HRVATSKE**

Zagreb, 13. ožujka 2002.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O SIGURNOSNIM SLUŽBAMA REPUBLIKE HRVATSKE

I. TEMELJNA ODREDBA

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom, radi sustavnog prikupljanja, analize, obrade i ocjene podataka koji su od značaja za nacionalnu sigurnost, u cilju otkrivanja i sprječavanja radnji pojedinaca ili skupina koje su usmjerene: protiv opstojnosti, neovisnosti, jedinstvenosti i suvereniteta Republike Hrvatske, nasilnom rušenju ustroja državne vlasti, protiv Ustavom Republike Hrvatske i zakonima utvrđenih ljudskih prava i temeljnih sloboda, te osnova gospodarskog sustava Republike Hrvatske, i koji su nužni za donošenje odluka značajnih za ostvarivanje nacionalnih interesa u području nacionalne sigurnosti, osnivaju sigurnosne službe:

- Obavještajna agencija (OA),
- Protuobavještajna agencija (POA),
- Vojna sigurnosna agencija (VSA).

(2) Radi ostvarivanja suradnje Predsjednika Republike i Vlade Republike Hrvatske u usmjeravanju rada sigurnosnih službi osniva se Vijeće za nacionalnu sigurnost, a radi operativnog usklađivanja rada sigurnosnih službi osniva se Savjet za koordinaciju sigurnosnih službi.

Članak 2.

(1) Sigurnosne službe poslove iz svog djelokruga provode temeljem: Strategije nacionalne sigurnosti, Strategije obrane, Godišnjih smjernica za rad sigurnosnih službi zakona, zahtjeva tijela državne vlasti i zahtjeva korisnika rezultata rada sigurnosnih službi.

(2) Poslove iz svog djelokruga sigurnosne službe smiju obavljati samo u skladu s Ustavom Republike Hrvatske, zakonom i propisima za provođenje zakona. Rad sigurnosnih službi nadziru Hrvatski sabor te Predsjednik Republike i Vlada Republike Hrvatske.

II. VIJEĆE ZA NACIONALNU SIGURNOST I SAVJET ZA KOORDINACIJU SIGURNOSNIH SLUŽBI

Članak 3.

Vijeće za nacionalnu sigurnost:

- razmatra pitanja iz djelokruga rada sigurnosnih službi i načine ostvarivanja suradnje Predsjednika Republike i Vlade u usmjeravanju rada sigurnosnih službi,
- utvrđuje Godišnje smjernice za rad sigurnosnih službi i druge odluke kojima Predsjednik Republike i Vlada usmjeravaju rad sigurnosnih službi
- utvrđuje mjere koje poduzimaju Predsjednik Republike i Vlada u vezi s rezultatima nadzora nad radom sigurnosnih službi,

- utvrđuje prijedlog sredstava za rad sigurnosnih službi koja se osiguravaju u državnom proračunu,
- razmatra i druga pitanja u vezi s radom i upravljanjem sigurnosnim službama.

Članak 4.

(1) Vijeće za nacionalnu sigurnost čine: Predsjednik Republike, predsjednik Vlade, član Vlade zadužen za nacionalnu sigurnost, ministar nadležan za poslove obrane, ministar nadležan za unutarnje poslove, ministar nadležan za vanjske poslove, ministar nadležan za pravosuđe i načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske.

(2) Sjednicu Vijeća za nacionalnu sigurnost zajednički sazivaju i pitanja o kojima će se raspravljati i odlučivati zajednički utvrđuju Predsjednik Republike i predsjednik Vlade. Sjednicom Vijeća za nacionalnu sigurnost predsjedava Predsjednik Republike, a odluke Vijeća za nacionalnu sigurnost supotpisuju Predsjednik Republike i predsjednik Vlade. U slučaju spriječenosti Predsjednika Republike odnosno predsjednika Vlade sjednicu Vijeća za nacionalnu sigurnost može sazvati predsjednik Vlade odnosno Predsjednik Republike, a za donošenje odluke u takovom slučaju potrebna je suglasnost svih članova Vijeća.

(3) U doba ratnog stanja i stanja neposredne ugroženosti opstojnosti, neovisnosti, jedinstvenosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske u radu Vijeća za nacionalnu sigurnost sudjeluju predsjednik Hrvatskoga sabora, predsjednik odbora Hrvatskog sabora nadležnog za nacionalnu sigurnost ministar nadležan za financije i ministar gospodarstva.

(4) Kada Vijeće za nacionalnu sigurnost raspravlja o stanju nacionalne sigurnosti u državi, osobito stanju nacionalne sigurnosti u području obrane i unutarnje politike te području zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda, te u slučajevima velikih prirodnih nepogoda i tehnoloških katastrofa, te kada raspravlja o prijedlogu Strategije nacionalne sigurnosti, može na svoje sjednice pozivati i druge osobe.

(5) Vijeće za nacionalnu sigurnost pitanja značajna za svoj rad uređuje poslovníkom.

Članak 5.

(1) Radi provođenja odluka Predsjednika Republike i Vlade o usmjeravanju rada sigurnosnih službi, operativnog usklađivanja rada sigurnosnih službi, poduzimanja mjera za unaprjeđivanje rada sigurnosnih službi i organiziranja pripremanja materijala za sjednice Vijeća za nacionalnu sigurnost osniva se Savjet za koordinaciju sigurnosnih službi.

(2) Savjet za koordinaciju sigurnosnih službi čine član Vlade zadužen za nacionalnu sigurnost, kao predsjednik Savjeta, savjetnik Predsjednika Republike za nacionalnu sigurnost, kao potpredsjednik Savjeta, ravnatelji sigurnosnih službi i predstojnik Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost. Sjednice Savjeta saziva i pitanja o kojima će se raspravljati i odlučivati određuje predsjednik Savjeta. Odluke Savjeta za koordinaciju sigurnosnih službi supotpisuju predsjednik Savjeta i zamjenik predsjednika Savjeta. Sjednice Savjeta mogu sazvati i pitanja o kojima će se raspravljati i odlučivati mogu odrediti Predsjednik Republike i predsjednik Vlade. Kada Predsjednik Republike sazove sjednicu Savjeta o tome obavještava predsjednika Vlade, i obratno.

(3) U radu Savjeta za koordinaciju sigurnosnih službi mogu sudjelovati, po pozivu predsjednika Savjeta, i druge osobe.

(4) Savjet za koordinaciju sigurnosnih službi pitanja značajna za svoj rad uređuje poslovnikom.

Članak 6.

(1) Radi obavljanja stručnih i administrativnih poslova za Vijeće za nacionalnu sigurnost i Savjet za koordinaciju sigurnosnih službi, obavljanja poslova koje Vijeću za nacionalnu sigurnost omogućuju analizu izvješća sigurnosnih službi i ocjenu postizanja ciljeva rada sigurnosnih službi, ocjenu provođenja odluka Predsjednika Republike i Vlade u usmjeravanju rada sigurnosnih službi, poslova koji Predsjedniku Republike i Vladi Republike Hrvatske omogućuju nadzor nad radom sigurnosnih službi (osobito: nadzor zakonitosti rada, nadzor ostvarivanja propisanih ciljeva i ostvarivanja djelokruga rada, nadzor djelotvornosti i svrsishodnosti rada, nadzor korištenja potrebnih sredstava, nadzor suradnje među službama i suradnje s odgovarajućim službama drugih zemalja) osniva se Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost.

(2) Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost obavlja i poslove nužne za provedbu sigurnosnih mjera potrebnih za zaštitu povjerljivih informacija i dokumenata u razmjeni između Republike Hrvatske i stranih obrambenih organizacija, te distribuciju tih informacija i dokumenata među tijelima državne vlasti. U sastavu Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost ustrojava se Središnji registar za prijem i pohranu takovih informacija i dokumenata. Do početka rada Zavoda za informacijsku sigurnost i kripto-zaštitnu tehnologiju, Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost obavljati će poslove iz članka 85. stavak 1. ovoga Zakona.

(3) Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost ne smije obavljati poslove koji su prema odredbama ovoga Zakona poslovi sigurnosnih službi, ne smije u obavljanju svojih poslova primjenjivati mjere koje su ovlaštene primjenjivati sigurnosne službe, niti smije postavljati zahtjeve sigurnosnim službama u odnosu na obavljanje poslova iz njihovog djelokruga.

(4) Radom Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost upravlja predstojnik Ureda koji se imenuje odnosno razrješuje rješenjem koje supotpisuju Predsjednik Republike i Predsjednik Vlade. Predstojnik Ureda imenuje se na vrijeme od četiri godine. Ista osoba može na dužnost predstojnika Ureda biti imenovana najviše dva puta uzastopno. Predstojnik Ureda može prije isteka mandata biti razriješen: ako to sam zatraži; ako trajno izgubi sposobnost obavljati svoju dužnost; ako ne osigura provođenje poslova iz djelokruga Ureda; zbog povrede Ustava, zakona ili drugih propisa, zlorababe položaja ili prekoračenja ovlasti, povrede državne, vojne ili službene tajne; te osude za kazneno djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje dužnosti.

(5) Unutarnje ustrojstvo Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost, poslovi njegovih ustrojstvenih jedinica, okvirni broj potrebnih službenika i namještenika za obavljanje poslova Ureda i druga pitanja od značaja za rad Ureda uredit će se uredbom koju donosi Vlada Republike Hrvatske, uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike. Način rada, potreban broj službenika i namještenika s opisom njihovih poslova te potrebnim uvjetima za obavljanje poslova, njihovim ovlastima i odgovornostima službenika, pravima iz radnog odnosa, te druga pitanja od značaja za rad

Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost uredit će se Pravilnikom o unutarnjem redu kojeg donosi predstojnik Ureda uz suglasnost Vijeća za nacionalnu sigurnost.

(6) Na predstojnika, službenike i namještenike Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona kojima su uređeni položaj, prava, obveze i odgovornosti i način utvrđivanja plaća dužnosnika, službenih osoba i drugih službenika i namještenika sigurnosnih službi (Glava VIII. ovoga Zakona).

III. SIGURNOSNE SLUŽBE

a) Obavještajna agencija (OA)

Članak 7.

(1) Obavještajna agencija (OA) planira i provodi obavještajno djelovanje u inozemstvu.

(2) Obavještajna agencija (OA) prikuplja, analizira, obrađuje i ocjenjuje podatke političke, gospodarske, sigurnosne i vojne prirode koji se odnose na strane države, međunarodne vladine i nevladine organizacije, političke, vojne i gospodarske saveze, skupine i osobe, osobito one koji ukazuju na namjere, mogućnosti, prikrivene planove i tajna djelovanja koja su usmjerena na ugrožavanje nacionalne sigurnosti.

(3) Obavještajna agencija (OA) u obavljanju poslova za Protuobavještajnu agenciju (POA) i u obavljanju poslova za potrebe Vojne sigurnosne agencije (VSA) može u sporazumu s njima koristiti njihove službene osobe.

(4) Obavještajna agencija (OA) skrbi o protuobavještajnoj sigurnosti državljana i institucija Republike Hrvatske u inozemstvu i u tom cilju surađuje s odgovarajućim službama Ministarstva vanjskih poslova.

b) Protuobavještajna agencija (POA)

Članak 8.

(1) Protuobavještajna agencija (POA) planira i provodi protuobavještajno djelovanje u zemlji.

(2) Protuobavještajna agencija (POA) prikuplja, analizira, obrađuje i ocjenjuje podatke o djelovanju stranih obavještajnih službi, i o djelovanju pojedinih osoba, grupa i organizacija na teritoriju Republike Hrvatske koja su usmjerena protiv nacionalne sigurnosti.

(3) Protuobavještajna agencija (POA) sudjeluje u protuobavještajnoj zaštiti i skrbi za sigurnost zaštićenih osoba, objekata i prostora određenih odlukom Vlade Republike Hrvatske, te važnijih skupova i sastanaka kada to zatraži Vlada Republike Hrvatske.

(4) Ako postoje osnove sumnje da strane obavještajne službe, pojedine osobe ili grupe pripremaju ili poduzimaju radnje koje mogu dovesti do ugrožavanja nacionalne sigurnosti, Protuobavještajna agencija (POA) ovlaštena je tražiti potrebne obavijesti od

ovlaštenih osoba pravnih osoba i građana i u tu svrhu ih pozivati na obavjesne razgovore, te ostvariti uvid u njihovu dokumentaciju i podatke za koje smatra da mogu pomoći u ocijeni da li postoji ugrožavanje nacionalne sigurnosti.

(5) Protuobavještajna agencija (POA) u obavljanju poslova za potrebe Vojne sigurnosne agencije (VSA) može u sporazumu s njome koristiti njene službene osobe.

(6) Protuobavještajna agencija (POA) u obavljanju poslova protuobavještajne zaštite, sukladno odredbama ovog Zakona izrađuje sigurnosne provjere osoba kojima se povjeravaju tajni podaci i predmeti posebnog interesa, osoba koje takvim podacima i predmetima mogu imati pristup, i osoba koje su zaposlene ili će se zaposliti u državnoj upravi i stručnim službama tijela državne vlasti te pravnim osobama na poslovima značajnim za nacionalnu sigurnost.

(7) Kada Protuobavještajna agencija (POA) sazna i ocijeni da bi mjere i radnje propisane ovim Zakonom trebalo primjeniti i prema osobama iz članka 11. ovoga Zakona odmah o tome obavještava Vojnu sigurnosnu agenciju (VSA) i zajedno s njome utvrđuje način obavljanja protuobavještajnih aktivnosti.

Članak 9.

(1) U Protuobavještajnoj agenciji (POA) ustrojava se operativno-tehnički centar za nadzor telekomunikacija koji obavlja tehničku koordinaciju s telekomunikacijskim operatorima u Republici Hrvatskoj, nadzire organizaciju informacijske sigurnosti u tijelima državne vlasti, usmjerava provedbu mjera iz područja informacijske sigurnosti i kripto-zaštitu tijela državne vlasti, te ima ovlast nadzora rada davatelja telekomunikacijskih usluga u okviru sustava nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske.

(2) Operativno-tehnički centar za nadzor telekomunikacija zadužen je za operativno-tehničku koordinaciju tijela koja su ovlaštena za primjenu mjera tajnog nadzora telekomunikacija sukladno ovom Zakonu i Zakonu o kaznenom postupku.

c) Vojna sigurnosna agencija (VSA)

Članak 10.

(1) Vojna sigurnosna agencija (VSA) je ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane za planiranje i provođenje potpore Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Oružane snage) za izvršenje zadaća obrane opstojnosti, suvereniteta, neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske.

(2) Vojna sigurnosna agencija (VSA) u obavljanju obavještajnih poslova analizira, obrađuje i ocjenjuje podatke o vojskama i obrambenim sustavima drugih zemalja, o vanjskim pritiscima koji mogu imati utjecaj na obrambenu sigurnost, o aktivnostima u inozemstvu koje su usmjerene na ugrožavanje obrambene sigurnosti zemlje, koje joj u doba mira prikuplja Obavještajna agencija (OA), dok ih u doba ratnog stanja i stanju neposredne ugroženosti opstojnosti, jedinstvenosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske može i sama prikupljati

radom u inozemstvu.

(3) Vojna sigurnosna agencija (VSA) u obavljanju protuobavještajnih poslova prikuplja, analizira, obrađuje i ocjenjuje podatke o namjerama, mogućnostima i planovima djelovanja pojedinih osoba, grupa i organizacija u zemlji kojima je cilj ugrožavanje obrambene moći države te poduzima mjere otkrivanja, praćenja i suprotstavljanja ovakvim aktivnostima.

(4) Vojna sigurnosna agencija (VSA) sudjeluje u protuobavještajnoj zaštiti i skrbi za sigurnost štićenih pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga, te objekata i prostora koje odredi ministar obrane.

(5) Ako postoje osnove sumnje da strane sigurnosne službe, pojedine osobe ili grupe pripremaju ili poduzimaju radnje koje mogu dovesti do ugrožavanja obrambene sigurnosti zemlje, Vojna sigurnosna agencija (VSA) ovlaštena je pozivati na obavjesne razgovore pripadnike Ministarstva obrane i Oružanih snaga, te građane zaposlene u tijelima, službama ili ustanovama Ministarstva obrane i Oružanih snaga.

(6) U provođenju poslova protuobavještajne zaštite Vojna sigurnosna agencija (VSA), sukladno odredbama ovoga Zakona i odredbama posebnog zakona izrađuje sigurnosne provjere pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga i osoba koje su zaposlene u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama.

Članak 11.

(1) Vojna sigurnosna agencija (VSA) u obavljanju protuobavještajnih poslova radnje i mjere propisane ovim Zakonom smije primjenjivati prema pripadnicima Ministarstva obrane i Oružanih snaga, te građanima zaposlenima u tijelima, službama ili ustanovama Ministarstva obrane i Oružanih snaga kada je to u vezi s obavljanjem njihovih dužnosti ili poslova i samo u prostorima i objektima Ministarstva obrane i Oružanih snaga. Kada je mjere i radnje nužno primijeniti prema ovim osobama izvan prostora u kojem obavljaju dužnosti i poslove, Vojna sigurnosna agencija (VSA) o tome obavještava Protuobavještajnu agenciju (POA) i zajedno s njom utvrđuje način obavljanja potrebnih mjera i radnji.

(2) Kada Vojna sigurnosna agencija (VSA) u obavljanju poslova prema odredbi stavka 1. ovoga članka sazna i ocijeni da bi mjere i radnje propisane ovim Zakonom trebalo primjenjivati i prema drugim osobama, odmah o tome obavještava Protuobavještajnu agenciju (POA) i zajedno s njome utvrđuje način obavljanja protuobavještajnih aktivnosti.

d) Strategijsko elektoničko izviđanje za potrebe sigurnosnih službi

Članak 12.

(1) Strategijsko elektoničko izviđanje za potrebe Obavještajne agencije (OA) i Vojne sigurnosne agencije (VSA) provodi Središnjica elektoničkog izviđanja Glavnog

stožera Oružanih snaga. Planove provođenja strategijskog elektroničkog izviđanja za potrebne ovih sigurnosnih službi donosi Savjet za koordinaciju sigurnosnih službi na prijedlog ravnatelja tih službi.

(2) Ministar obrane je dužan u okviru Glavne inspekcije obrane osigurati provođenje nadzora nad zakonitošću rada Središnjice elektroničkog izviđanja Glavnog stožera Oružanih snaga i izvješća Glavne inspekcije dostavlja odboru Hrvatskog sabora nadležnom za nacionalnu sigurnost (u daljnjem tekstu: odbor nadležan za nacionalnu sigurnost).

IV. POSLOVI I OVLASTI SIGURNOSNIH SLUŽBI

a) Prikupljanje podataka

Članak 13.

Sigurnosne službe mogu, u okviru svog djelokruga rada, prikupljati podatke od građana, korištenjem javnih izvora, uključujući uvid u registre i zbirke podataka, a mogu ih prikupljati i primjenom tajnih postupaka i mjera.

Članak 14.

(1) Sigurnosne službe mogu prikupljati podatke obavjesnim razgovorom samo uz prethodni pristanak osobe za koju se pretpostavlja da ima saznanja o podacima od interesa za nacionalnu sigurnost.

(2) Uz izričit pristanak osobe s kojom se obavlja obavjesni razgovor, obavjesni razgovor može se snimiti sredstvima za svjetlosno i zvučno snimanje.

(3) Ako se osnovano može pretpostaviti da osoba koja nije dala pristanak za obavljanje obavjesnog razgovora ima saznanja o podacima značajnim za nacionalnu sigurnost, sigurnosna služba će zatražiti od Ministarstva unutarnjih poslova da s ovakvom osobom obavi obavjesni razgovor na način propisan posebnim zakonom. U ovom obavjesnom razgovoru sudjeluje i službena osoba sigurnosne službe.

Članak 15.

(1) Sigurnosne službe mogu prikupljati podatke korištenjem tajnih suradnika. Nije dozvoljeno bilo koga prisiljavati da bude tajni suradnik sigurnosne službe.

(2) Uvjeti i način prikupljanja podataka korištenjem tajnih suradnika uređuju se nalogom ravnatelja sigurnosne službe.

Članak 16.

(1) Tijela državne uprave, tijela sudbene vlasti i pravne osobe koje vode ili upravljaju registrima i zbirkama osobnih i drugih podataka, omogućit će sigurnosnoj službi, na temelju pisanog naloga ravnatelja sigurnosne službe, pristup računalnoj ili na sličan način ustrojenoj zbirci podataka, uporabom odgovarajućih sučelja.

(2) Ako tijela i osobe iz stavka 1. ovog članka nemaju računalne ili slične registre i zbirke podataka, omogućit će sigurnosnoj službi uvid u druge njihove registre i zbirke osobnih i drugih podataka.

b) Poduzimanje mjera tajnog prikupljanja podataka kojima se privremeno ograničavaju neka ustavna ljudska prava i temeljne slobode

Članak 17.

(1) Protuobavještajna agencija (POA) može primjenjivati mjere tajnog prikupljanja podataka kojima se privremeno ograničavaju neka ustavna ljudska prava i temeljne slobode. Vojna sigurnosna agencija (VSA) može primjenjivati mjere tajnog prikupljanja podataka kojima se privremeno ograničavaju neka ustavna ljudska prava i temeljne slobode samo pod uvjetima propisanim odredbom članka 11. ovoga Zakona.

(2) Mjere tajnog prikupljanja podataka kojima se privremeno ograničavaju neka ustavna ljudska prava i temeljne slobode mogu se provoditi ako se podaci ne mogu prikupiti na drugi način ili je njihovo prikupljanje povezano s nerazmjernim teškoćama. Ako postoji mogućnost izbora između više mjera tajnog prikupljanja podataka primjenit će se mjera kojom se manje zadire u Ustavom zaštićena prava i slobode.

(3) Mjere tajnog prikupljanja podataka jesu:

1. nadzor sredstava za tehničko komuniciranje na daljinu,
2. nadzor prometa na tranzitno-međunarodnim komunikacijskim vezama,
3. nadzor nad poštanskim pošiljkama,
4. tehničko snimanje prostora i objekata,
5. nadzirani promet predmeta i vrijednosti,
6. tajno praćenje, motrenje, svjetlosno i zvučno snimanje osoba u otvorenom prostoru i javnim mjestima.

(4) Mjere tajnog prikupljanja podataka mogu se poduzimati temeljem pisanog obrazloženog naloga za njihovo provođenje kojeg izdaje sudac Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Suce ovlaštene za izdavanje pismenog naloga za provođenje mjera tajnog prikupljanja podataka određuje predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Pisani obrazloženi prijedlog za primjenu mjere tajnog prikupljanja podataka podnosi ravnatelj službe.

(5) Izuzeto od odredbe stavka 4. ovoga članka, ako bi odgoda provedbe mjera tajnog prikupljanja podataka onemogućila postizanje cilja, poduzimanje mjera može započeti na temelju naloga ravnatelja sigurnosne službe, koji o tome odmah izvješćuje ovlaštenog suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Ovlašteni sudac Vrhovnog suda, mora u roku od 24 sata od početka primjene mjere odlučiti da li će izdati pismeni nalog kojim dozvoljava provođenje mjere. Ako ovlašteni sudac Vrhovnog suda nije izdao pismeni nalog za provođenje mjere, sigurnosna služba je dužna uništiti dokumente i sredstva na kojima su zabilježeni podaci koje je saznala u provođenju mjere, i o tom sačiniti zapisnik kojeg dostavlja ovlaštenom sucu Vrhovnog suda.

(6) Kada ovlašteni sudac Vrhovnog suda Republike Hrvatske odbije izdati nalog za

provođenje mjera tajnog prikupljanja podataka o razlozima odbijanja obavijestiti će Vijeće za nacionalnu sigurnost i odbor nadležan za nacionalnu sigurnost.

(7) Zahtjev za poduzimanje mjera i nalog za poduzimanje mjera tajnog prikupljanja podataka moraju sadržavati oznaku mjere koja će se primjenjivati, oznaku osobe prema kojoj će se mjera primjenjivati, obrazloženje razloga zbog kojih se mjera provodi i potrebe njenog poduzimanja i rok trajanja mjere. Ako se predlaže i dozvoljava poduzimanje više mjera, moraju biti navedeni podaci za svaku mjeru. Prijedlog za poduzimanje mjera i nalog za poduzimanje mjera tajnog prikupljanja podataka predstavljaju državnu tajnu. Službene i druge osobe koje sudjeluju u postupku odlučivanja i u poduzimanju mjera dužne su kao državnu tajnu čuvati sve podatke koje su saznale.

Članak 18.

(1) Mjere tajnog prikupljanja podataka iz članka 17. stavak 3. ovoga Zakona mogu trajati najdulje četiri mjeseca.

(2) Ako postoji potreba za daljnjim provođenjem mjera tajnog prikupljanja podataka mora se ishoditi novi pismeni nalog ovlaštenog suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Članak 19.

(1) Pravne osobe koje obavljaju poslove tehničkog komuniciranja na daljinu i poslove dostave poštanskih pošiljaka moraju omogućiti sigurnosnim službama provedbu mjera tajnog prikupljanja podataka, u skladu s ovim Zakonom i drugim propisima.

(2) Pravne osobe iz stavka 1. ovog članka dužne su osigurati sigurnosnim službama uvjete za izravni pristup objektima i tehničkoj opremi te uvjete za provedbu mjera, uporabom odgovarajućih tehničkih sučelja.

(3) Odgovorne osobe i drugi zaposlenici pravnih osoba koji imaju saznanja o primjeni mjera sigurnosnih službi prema odredbama ovoga članka dužni su ta saznanja čuvati kao državnu tajnu.

Članak 20.

(1) Tajno praćenje, motrenje, svjetlosno i zvučno snimanje u otvorenom prostoru i na javnim mjestima, provodi se ako je nužno za otkrivanje i bilježenje okolnosti, veza, susreta i događaja od interesa za nacionalnu sigurnost.

(2) Način provedbe mjera iz stavka 1. ovoga članka, sudjelovanje službene osobe i uporabu sredstava u provedbi ovih mjera određuje ravnatelj sigurnosne službe ili osoba koju on ovlasti.

Članak 21.

(1) Ako podaci prikupljeni primjenom mjera tajnog prikupljanja podataka ukazuju

na pripremanje ili počinjenje kaznenog djela koje se progoni po službenoj dužnosti, sigurnosne službe izvješćuju državno odvjetništvo.

(2) Obavijest iz stavka 1. ovoga članka ne smije sadržavati podatke o mjeri tajnog prikupljanja podataka niti rezultate provedbe te mjere.

(3) Ako postoji interes zaštite nacionalne sigurnosti obaveza iz stavka 1. ovoga članka može se odložiti odlukom glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske.

c) Evidencije podataka i njihovo korištenje

Članak 22.

(1) Sigurnosne službe uspostavljaju i vode zbirke i registre osobnih podataka i druge evidencije prikupljenih podataka i dokumenata o podacima.

(2) Osobe koje su upoznate s podacima iz evidencija sigurnosnih službi i dokumentima o tim podacima dužne su ih čuvati kao državnu tajnu.

Članak 23.

(1) Sigurnosne službe dužne su na zahtjev građana obavijestiti ga da li su prema njemu poduzimane mjere prikupljanja podataka, te da li se u službama vode evidencije o njegovim osobnim podacima, i na njegov zahtjev staviti mu na uvid dokumente o prikupljenim podacima.

(2) Sigurnosne službe nisu dužne postupiti prema odredbama stavka 1. ovoga članka:

- ako bi obavijest dovela u opasnost izvršenje zadaća sigurnosne službe,
- ako bi obavijest mogla dovesti do ugrožavanja sigurnosti druge osobe,
- ako bi obavijest mogla dovesti do štetnih posljedica za nacionalnu sigurnost ili nacionalni interes Republike Hrvatske.

(3) Čim prestanu razlozi za primjenu odredbe stavka 2. alineja 1. i 2. ovoga članka, sigurnosna služba je dužna postupiti prema odredbi stavka 1. ovoga članka. U slučaju iz stavka 2. alineja 3. ovoga članka sigurnosna služba nije dužna postupiti prema odredbi stavka 1. ovoga članka do isteka roka od 10 godina od dana prestanka poduzimanja mjere.

Članak 24.

(1) Podaci i dokumenti koje svojim radom prikupe sigurnosne službe mogu se koristiti za svrhe radi kojih su prikupljeni, a ako ukazuju na pripremanje ili počinjene kaznenog djela koje se progoni po službenoj dužnosti sigurnosne službe će o tome izvijestiti Državno odvjetništvo. Tajnost prikupljenih podataka određuje se po odredbama Zakona o zaštiti tajnosti podatka.

(2) Dokumenti o podacima koji se ne odnose na svrhu radi koje su prikupljeni uništavaju se o čemu se sastavlja zapisnik koji potpisuju osobe koje su prisustvovala uništenju dokumenata.

d) Sigurnosne provjere

Članak 25.

(1) Sigurnosna provjera provodi se za čelnike i zaposlenike sigurnosnih službi, čelnike i zaposlenike Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost, predsjednika i članove Vijeća za nadzor sigurnosnih službi iz članka 79. ovoga Zakona, te druge osobe za koje je to određeno odredbama ovoga Zakona, u postupku njihovog imenovanja na dužnost odnosno prijama na rad. Sigurnosna provjera provodi se i za osobe koje se imenuju na dužnosti ili raspoređuju na određene poslove od posebnog značaja za nacionalnu sigurnost za koje je to određeno zakonom. Sigurnosna provjera provodi se i za osobe koje se primaju u hrvatsko državljanstvo i za strance u Republici Hrvatskoj čiji je boravak važan za sigurnost države.

(2) Sigurnosna se provjera provodi kao:

- djelomična sigurnosna provjera koja uključuje pribavljanje podataka iz registara i zbirki podataka Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, odnosno Ministarstva obrane Republike Hrvatske,
- potpuna sigurnosna provjera koja pored pribavljanja podataka prema alineji 1. ovoga stavka, uključuje i pribavljanje podataka o zakonom propisanim zaprekama za obavljanje dužnosti odnosno poslova na koje se osoba za koju se provodi sigurnosna provedba imenuje odnosno raspoređuje, te drugih podataka nužnih za prosudbu podobnosti za obavljanje dužnosti i poslova u vezi sa zaštitom nacionalne sigurnosti.

(3) Sigurnosna služba koja provodi sigurnosnu provjeru može obaviti razgovor s osobom koja se provjerava, može saslušati osobe koje su s njom u vezi, može koristiti podatke iz službenih evidencija koja vode druge službe i tijela, a može poduzeti i postupke i mjere tajnog prikupljanja podataka. Način obavljanja sigurnosne provjere pobliže određuje ravnatelj sigurnosnih službi.

Članak 26.

(1) Sigurnosne službe mogu obavljati sigurnosnu provjeru domaćih fizičkih i pravnih osoba s kojima su sklopile ugovor o nabavi roba i usluga ili izvođenju radova za svoje potrebe, te domaćih i fizičkih i pravnih osoba koje isporučuju robe i usluge ili obavljaju radove za Ministarstvo obrane i Oružane snage, te Ministarstvo unutarnjih poslova.

(2) Sigurnosnu provjeru domaćih i stranih pravnih i fizičkih osoba koji isporučuju robe i usluge ili obavljaju radove za Ministarstvo obrane i Oružane snage, te Ministarstvo unutarnjih poslova obavljaju Protuobavještajna agencija (POA) za domaće osobe, a Obavještajna agencija (OA) za strane osobe, u suradnji s Vojnom sigurnosnom agencijom (VSA).

e) Protuobavještajna zaštita

Članak 27.

(1) U obavljanju protuobavještajne zaštite sigurnosne službe u okviru svog djelokruga rada izrađuju sigurnosne prosudbe moguće ugroženosti štićenih osoba i objekata, obavljaju sigurnosno provjeravanje osoba koje imaju pristup štićenim osobama, objektima i prostorima, primjenjuju mjere protuprislušne zaštite za objekte i prostore te sudjeluju u planiranju, provođenju i nadzoru tehničkih i fizičkih mjera sigurnosti.

(2) Štićene osobe, objekte i prostore određuje Vlada.

Članak 28.

(1) Sigurnosne službe u okviru svog djelokruga rada provode mjere protuprislušne zaštite i protuprislušnih pregleda objekata iz članka 27. ovoga Zakona, obavljaju nadzor građevinsko-tehničkih radova, tehničke dokumentacije objekata, instalacija, telekomunikacijske i informatičke opreme te sudjeluju u planiranju, provođenju i nadzoru tehničkih i fizičkih mjera sigurnosti tih objekata .

(2) Sigurnosne službe vrše sigurnosno provjeravanje osoba zaposlenih na poslovima fizičke i tehničke zaštite, tehničkog i informatičkog održavanja u objektima iz članka 27. ovoga Zakona, te sigurnosno provjeravanje drugih pravnih osoba i njihovih djelatnika koji sudjeluju u izvođenju poslova koji utječu na mjeru protuprislušne zaštite iz stavka 1. ovoga članka.

(3) O poslovima iz stavaka 1. i 2. ovoga članka sigurnosne službe vode posebne evidencije.

Članak 29.

U provođenju protuobavještajne zaštite, Protuobavještajna agencija (POA) nadzire organizaciju i provođenje informacijske sigurnosti u tijelima državne uprave, osim u Ministarstvu obrane gdje nadzor obavlja Vojna sigurnosna agencija (VSA).

f) Mjere prikrivanja

Članak 30.

U obavljanju poslova iz svog djelokruga sigurnosne službe mogu poduzeti mjere prikrivanja vlasništva nad stvarima, mjere prikrivanja vlasništva nad pravnim osobama, mjere prikrivanja stvarnog identiteta svojih zaposlenika i drugih osoba, te mogu, kada je to potrebno uz naknadu koristiti tajne usluge pravnih i fizičkih osoba.

Članak 31.

(1) Podaci o mjerama i troškovima za provođenje mjera iz članka 30. ovoga Zakona tajni su i mogu biti dostupni tijelima i osobama određenim odlukom koju donosi Vijeće za nacionalnu sigurnost na prijedlog predsjednika Savjeta za koordinaciju sigurnosnih službi.

(2) Djelatnost i materijalno-financijsko poslovanje u prikrivnim pravnim osobama obavlja se prema propisima važećim za tu vrstu djelatnosti. Prikrivna pravna osoba ne može biti osoba koja se financira neposredno iz proračuna Republike Hrvatske. Prikrivna pravna osoba osniva se i održava iz sredstava sigurnosnih službi. Tako nastali troškovi vode se na poziciji proračuna sigurnosne službe namijenjenoj posebnim troškovima.

(3) Sva imovina prikrivne pravne osobe vlasništvo je Republike Hrvatske, a prihod nastao iz djelatnosti koristi sigurnosna služba kao sredstvo posebne namjene za obavljanje svoje djelatnosti.

Članak 32.

(1) Zaštita tajnosti identiteta osoba i drugih izvora podataka, zaštita načina na koji je podatak prikupljen, obveza je sigurnosnih službi i drugih osoba i tijela u sustavu nacionalne sigurnosti, i sigurnosne službe te druge osobe i tijela u sustavu nacionalne sigurnosti ne smiju otkriti identitet osoba i drugih izvora podatka.

(2) U slučaju oštećenja zdravlja ili smrtnog stradavanja, koji su nastali u vezi obavljanja poslova nacionalne sigurnosti, evidentirani tajni suradnik sigurnosne službe ostvaruje prava kao i zaposlenik sigurnosne službe.

g) Izvješćivanje

Članak 33.

(1) Sigurnosne službe o svim važnijim podacima koje su prikupile u svom radu te svojim procjenama sigurnosnih situacija izvješćuju Predsjednika Republike, predsjednika Hrvatskoga sabora, predsjednika Vlade i predsjednika Savjeta za nacionalu sigurnost. Vojna sigurnosna agencija (VSA) izvješća dostavlja i ministru obrane i načelniku Glavnog stožera Oružanih snaga. Ministrima i drugim državnim dužnosnicima dostavljaju se oni podaci koji se odnose na njihov djelokrug rada.

(2) Godišnja izvješća o svom radu sigurnosne službe dostavljaju Predsjedniku Republike, predsjedniku Hrvatskoga sabora, predsjedniku odbora nadležnom za nacionalnu sigurnost, predsjedniku Vlade i predsjedniku Savjeta za koordinaciju sigurnosnih službi, a na njihov zahtjev dostavljaju im i izvanredna izvješća o stanju u području nacionalne sigurnosti u području njihovog djelokruga rada.

(3) Izvješća iz stavka 1. i 2. ovoga članka državna su tajna. Hrvatski sabor,

Predsjednik Republike i Vlada mogu odlučiti da izvješća iz stavka 2. ili pojedini njihovi djelovi ne predstavljaju tajnu.

V. SURADNJA SIGURNOSNIH SLUŽBI

Članak 34.

- (1) Sigurnosne službe surađuju u obavljanju svojih poslova.
- (2) Sigurnosna služba kada prikupi podatke iz djelokruga rada druge sigurnosne službe ili kad ima saznanja koja mogu biti značajna za rad druge sigurnosne službe dužna ju je o tome izvijestiti.
- (3) Sigurnosna služba može kada ocijeni da je to potrebno radi obavljanja poslova iz njenog djelokruga tražiti od druge sigurnosne službe podatke o praćenim osobama i činjenicama koje je saznala te dokumente kojima raspolaže.
- (4) Sigurnosne službe mogu ustrojavati zajednička provedbena tijela i skupine sigurnosnih službi za obavljanje pojedinih poslova iz njihovog djelokruga.
- (5) Sigurnosne službe u neposrednoj suradnji ili u okviru Savjeta za koordinaciju sigurnosnih službi rješavaju moguće sukobe nadležnosti, uvažavajući zajedničke ciljeve nacionalne sigurnosti i ekonomičnosti u radu.
- (6) Ako nije moguće postići potreban stupanj suradnje sigurnosnih službi i riješiti pitanja iz stavaka 3., 4. i 5. ovoga članka Savjet za koordinaciju sigurnosnih službi obavijestiti će Vijeće za nacionalnu sigurnost o potrebi donošenja odluka o usklađenom djelovanju sigurnosnih službi.

Članak 35.

Svatko je dužan obavijestiti sigurnosnu službu ukoliko sazna podatke o pripremi ili izvođenju radnji za koje ocjenjuje da mogu predstavljati ugrožavanje nacionalne sigurnosti.

Članak 36.

- (1) Sigurnosne službe mogu, temeljem međunarodnih obveza, surađivati sa stranim sigurnosnim i drugim odgovarajućim službama razmjenom podataka i zajedničkim provođenjem poslova iz svog djelokruga.
- (2) Suradnju sa stranim sigurnosnim i drugim odgovarajućim službama sigurnosne službe ostvaruju u koordinaciji i suradnji s Obavještajnom agencijom (OA).
- (3) Uspostavu i prekid suradnje s pojedinom stranom službom odobrava Vijeće za nacionalnu sigurnost, na temelju prijedloga Savjeta za koordinaciju sigurnosnih službi.

Članak 37.

(1) Sigurnosne službe mogu dostavljati stranim službama podatke o građanu Republike Hrvatske ako su im pruženi relevantni podaci da takova osoba ugrožava nacionalnu sigurnost države primatelja. Podaci se neće dostaviti ako bi to bilo u suprotnosti s interesima Republike Hrvatske ili je zaštita interesa osobe o kojoj bi se dostavili podaci od veće važnosti.

(2) Dostavljeni podaci moraju se evidentirati. Zajedno s podacima primatelju se daje naputak da se dostavljeni podaci mogu koristiti samo u svrhu za koju su dostavljeni, te da sigurnosna služba koja dostavlja podatke pridržava pravo traženja povratne informacije o načinu uporabe dostavljenih podataka.

VI. USTROJSTVO I UPRAVLJANJE SIGURNOSNIM SLUŽBAMA

Članak 38.

(1) U sigurnosnim službama se mogu ustrojivati unutarnje ustrojstvene jedinice za obavljanje određenih poslova iz njihovog djelokruga i službe za obavljanje administrativnih i tehničkih poslova za potrebe sigurnosnih službi i njihovih ustrojstvenih jedinica.

(2) U Protuobavještajnoj agenciji (POA) mogu se ustrojiti područne jedinice, a u Obavještajnoj agenciji (OA) mogu se ustrojiti privremene ispostave. U Vojnoj sigurnosnoj agenciji (VSA) ustrojavaju se unutarnje organizacijske jedinice prema odredbama Zakona o obrani.

Članak 39.

(1) Unutarnje ustrojstvo sigurnosnih službi, djelokrug rada njihovih ustrojstvenih jedinica i njihovih ispostava, način upravljanja tim jedinicama i ispostavama poslovi okvirni broj službenih osoba (službenika koji prikupljaju, obrađuju, analiziraju sigurnosne podatke i dokumente) i drugih službenika i namještenika, izgled, sadržaj i pravo uporabe službene iskaznice i službene značke, pravo na nošenje i uporabu oružja, unutarnji nadzor rada, korištenje i raspolaganje financijskim i drugim sredstvima, ustrojavanje disciplinskih odnosno stegovnih sudova i druga pitanja od osobitog značaja za rad sigurnosne službe utvrđuje se uredbom koju donosi Vlada na prijedlog Savjeta za koordinaciju sigurnosnih službi, a uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike.

(2) Prijedlog uredbe iz stavka 1. ovoga članka Vojne sigurnosne agencije (VSA) utvrđuje ministar obrane uz suglasnost načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga.

Članak 40.

(1) Na temelju uredbe o unutarnjem ustrojstvu, pravilnikom o unutarnjem redu sigurnosne službe utvrđuje se način rada sigurnosne službe, i njenih ustrojstvenih jedinica, potreban broj službenih osoba i drugih službenika i namještenika utvrđuje se broj potrebnih

službenika i namještenika s naznakom njihovih osnovnih poslova i zadaća i potrebnih uvjeta za obavljanje poslova, njihove ovlasti i odgovornosti, prava iz radnog odnosa, te druga pitanja od značaja za rad službe koja nisu uređena uredbom iz članka 39. ovoga Zakona.

(2) Pravilnike o unutarnjem redu Obavještajne agencije (OA) i Protuobavještajne agencije (POA) donosi Vlada na prijedlog ravnatelja agencija uz suglasnost Predsjednika Republike. Pravilnik o unutarnjem redu Vojne sigurnosne agencije (VSA) donosi Vlada na prijedlog ministra obrane uz suglasnost Predsjednika Republike.

(3) Pravilnici o unutarnjem redu sigurnosnih službi državna su tajna i ne objavljuju se.

Članak 41.

(1) Pravilnicima o načinu sigurnosnog djelovanja sigurnosnih službi pobliže se određuju postupci, mjere i sredstva u radu, te način planiranja, programiranja, provedbe, evidentiranja i izvješćivanja u poslovima iz djelokruga sigurnosnih službi.

(2) Pravilnike o načinu sigurnosnog djelovanja donose ravnatelji Obavještajne agencije (OA) i Protuobavještajne agencije (POA) uz suglasnost Savjeta za koordinaciju sigurnosnih službi. Pravilnik o načinu sigurnosnog djelovanja Vojne sigurnosne agencije (VSA) donosi ministar obrane na prijedlog ravnatelja Vojne sigurnosne agencije (VSA) i uz suglasnost Savjeta za koordinaciju sigurnosnih službi.

(3) Pravilnici o načinu sigurnosnog djelovanja državna su tajna i ne objavljuju se.

Članak 42.

(1) Radom sigurnosnih službi upravljaju ravnatelji, a u slučaju njihove spriječenosti zamjenici ravnatelja. Radom ustrojstvenih jedinica sigurnosnih službi upravljaju pomoćnici ravnatelja ili načelnici.

(2) Ravnatelji sigurnosnih službi i njihovi zamjenici imaju položaj čelnika sigurnosnih službi.

(3) Ravnatelji sigurnosnih službi državni su dužnosnici u smislu Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika, a njihovi zamjenici i njihovi pomoćnici dužnosnici su u smislu ovoga Zakona.

Članak 43.

(1) Ravnatelji sigurnosnih službi imenuju se odnosno razrješuju rješenjem koje supotpisuju Predsjednik Republike i predsjednik Vlade.

(2) Postupak imenovanja ravnatelja sigurnosnih službi pokreću Predsjednik Republike i predsjednik Vlade utvrđivanjem prijedloga kandidata i dostavljanjem prijedloga na

prethodno mišljenje odboru Hrvatskoga sabora nadležnog za unutarnju politiku. Kandidata za ravnatelja Vojne sigurnosne službe (VSA) Predsjedniku Republike i predsjedniku Vlade predlaže ministar obrane uz suglasnost načelnika Glavnog stožera.

(3) Ravnatelj sigurnosne službe imenuje se na vrijeme od četiri godine. Ista osoba može biti ponovo imenovana na dužnost ravnatelja sigurnosne službe.

(4) Ravnatelj sigurnosne službe može prije isteka mandata biti razrješen: ako to sam zatraži; ako trajno izgubi sposobnost obavljati svoju dužnost; ako ne provodi odluke Predsjednika Republike i Vlade kojima se usmjerava rad službe ili ne provodi njihove mjere u vezi s nadzorom rada službe; zbog povrede Ustava, zakona ili drugih propisa; zlouporabe položaja ili prekoračenja ovlasti; povrede državne, vojne ili službene tajne; te osude za kazneno djelo koje ga čini nedostojnim obavljanja dužnosti.

(5) Postupak za razrješenje ravnatelja sigurnosne službe mogu pokrenuti Predsjednik Republike, predsjednik Vlade i Hrvatski sabor. Kada postupak za razrješenje pokreću Predsjednik Republike ili predsjednik Vlade, prije donošenja rješenja o razrješenju može se zatražiti mišljenje Hrvatskoga sabora. Kada postupak razrješenja pokreće Hrvatski sabor, zbog u postupku nadzora utvrđene nezakonitosti rada sigurnosne službe ili njenih djelatnika, Predsjednik Republike i predsjednik Vlade donijet će rješenje o razrješenju ravnatelja sigurnosne službe.

(6) Ravnatelji sigurnosnih službi imaju zamjenike koji se imenuju i razrješuju na način i pod uvjetima propisanim odredbama stavaka 1. do 5. ovoga članka, time da se postupak imenovanja zamjenika ravnatelja Vijeće za nacionalnu sigurnost pokreće na prijedlog ravnatelja sigurnosne službe, a u postupku razrješenja zamjenika ravnatelja pribavlja se mišljenje ravnatelja sigurnosne službe. U postupku imenovanja odnosno razrješenja zamjenika ravnatelja Vojne sigurnosne agencije (VSA) mora se pribaviti mišljenje načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga.

(7) Ravnatelji sigurnosnih službi i njihovi zamjenici imaju položaj čelnika sigurnosnih službi.

Članak 44.

(1) Unutarnja organizacija, pravila obavljanja poslova i način davanja naloga za obavljanje poslova u sigurnosnim službama i njihovim ustrojstvenim jedinicama moraju biti uspostavljeni na takav način da se uvijek može utvrditi individualna odgovornost.

(2) Službena osoba dužna je provoditi naloge nadređenih, osim ako smatra da je nalog nezakonit o čem treba staviti pismenu primjedbu, a ponovljeni pismeni nalog dužna je izvršiti, te je u tom slučaju oslobođena odgovornosti za posljedice njenog izvršenja. Ako službena osoba ocjenjuje da bi izvršenjem naloga odnosno ponovljenog pismenog naloga učinila kazneno djelo nije ga dužna izvršiti, ali mora o tome odmah obavijestiti predsjednika Savjeta za koordinaciju sigurnosnih službi i predsjednika odbora Hrvatskoga sabora nadležnog za unutarnju politiku.

(3) Protiv službene osobe koja je prijavila nalog iz stavka 2. ovoga članka ne smije se provoditi nikakav postupak koji bi bio posljedica prijave i koji bi štetio interesima službene osobe.

VII. POLOŽAJ, PRAVA, OBVEZE I ODGOVORNOSTI I NAČIN UTVRĐIVANJA PLAĆA DUŽNOSNIKA, SLUŽBENIH OSOBA I DRUGIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA SIGURNOSNIH SLUŽBI

a) Primjena propisa

Članak 45.

(1) U pitanjima koja nisu uređena ovim Zakonom na službene osobe i druge službenike i namještenike Obavještajne agencije (OA) i Protuobavještajne agencije (POA), primjenjuju se odredbe Zakona o državnim službenicima i namještenicima.

(2) U pitanjima koja nisu uređena ovim Zakonom na službene osobe i druge službenike i namještenike Vojne sigurnosne agencije (VSA) primjenjuju se odredbe Zakona o službi u oružanim snagama.

b) Prijam u službu

Članak 46.

(1) Za prijam na rad u sigurnosne službe nije obavezan natječaj.

(2) Osobe koje se primaju na rad u sigurnosne službe, pored općih uvjeta za prijam u državnu službu, moraju ispunjavati i posebne uvjete za prijam i raspoređivanja na pojedine poslove (određena stručna sprema i struka, radni staž, posebne stručne vještine i znanja, posebna zdravstvena sposobnost i dr.) propisane pravilnikom o unutarnjem redu sigurnosne službe.

(3) Osobe koje se primaju na rad u sigurnosne službe moraju ispunjavati i sigurnosne uvjete koje se utvrđuju postupkom sigurnosne provjere. Sigurnosna provjera provodi se pristankom osobe koja se prima na rad u sigurnosne službe i u odnosu na osobe s kojima živi u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici, odnosno i u odnosu na osobe s kojima živi u zajedničkom kućanstvu. Ukoliko osoba koja se prima na rad ne pristane na ove sigurnosne provjere s njom se ne može zasnovati službenički odnos.

(4) Ne može se primiti na rad u sigurnosnu službu osoba za koju postoji zapreka za prijam u državnu službu.

(5) Ako na rad u sigurnosnu službu neka osoba nije primljena jer ne ispunjava uvjete odnosno jer postoje zapreke za prijam, sigurnosna služba nije dužna obrazložiti razloge zbog kojih nije primljena na rad.

Članak 47.

(1) Rješenje o prijamu u službu i o rasporedu na radno mjesto donosi ravnatelj sigurnosne službe.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka ne dostavlja se ministarstvu nadležnom za poslove opće uprave.

Članak 48.

(1) Osobama koje su u sigurnosnu službu primljene na rad kao vježbenici može radni odnos prestati tijekom vježbeničkog staža ako se tijekom vježbeničkog staža ocijeni da ne pokazuju sposobnosti nužne za obavljanje poslova u sigurnosnoj službi.

(2) Osobe koje se u sigurnosnu službu primaju na rad kao službenici primaju se uz obvezni probni rad u trajanju od jedne godine.

c) Plaće

Članak 49.

Plaće čelnika i drugih dužnosnika, službenih osoba i drugih službenika i namještenika sigurnosnih službi, utvrđuju se odlukom Vlade Republike Hrvatske sukladno odredbama ovoga Zakona.

Članak 50.

(1) Plaću službene osobe i drugih službenika i namještenika čini umnožak koeficijenta složenosti poslova radnog mjesta na koje je službenik raspoređen i osnovice za izračun plaće.

(2) Osnovica za izračun plaće iz stavka 1. ovoga članka je osnovica utvrđena prema propisima o državnim službenicima, nakon čega se uvećava za 0,5% za svaku godinu navršenog radnog staža.

Članak 51.

(1) Službene osobe pored plaće utvrđene prema odredbi članka 49. ovoga Zakona imaju za posebne uvjete rada i opasnost te odgovornost u obavljanju poslova pravo i na dodatak na plaću.

(2) Dodatke iz stavka 1. ovog članka utvrđuje Vlada Republike Hrvatske u postotku od plaće službene osobe.

d) Prava, obveze i odgovornosti

Članak 52.

(1) Službene osobe dužne su izvršavati poslove na koje su raspoređene i kada je to povezano sa opasnošću za njihov život, zdravlje ili njihovu imovinu.

(2) Službene osobe dužne su temeljem naloga nadređene im osobe poslove obavljati i duže od punog radnog vremena, ako je to nužno radi uspješnog i pravovremenog obavljanja službenog posla.

(3) Službenim osobama za rad iz stavka 3. ovoga članka pripada pravo na novčanu naknadu ili im se određuju slobodni dani, sukladno pravilniku o radu sigurnosne službe.

Članak 53.

(1) Dužnosnici i službene osobe imaju pravo na staž osiguranja u povećanom trajanju, tako da se svakih 12 mjeseci stvarno provedenih na dužnosti odnosno radu računa kao 15, 16 odnosno 18 mjeseci staža osiguranja.

(2) Na prijedlog ravnatelja, Vlada će odrediti radna mjesta sa stažom osiguranja u povećanom trajanju.

Članak 54.

(1) Čelnici i drugi dužnosnici, te službene osobe sigurnosnih službi ne smiju biti članovi političkih stranaka, niti smiju sudjelovati u njihovim aktivnostima ili politički djelovati u sigurnosnim službama, a ne smiju obavljati i neku drugu javnu ili profesionalnu dužnost.

(2) Čelnici i drugi dužnosnici te službene osobe sigurnosnih službi ne smiju biti članovi uprava ili nadzornih odbora trgovačkih društava niti odgovarajućih tijela drugih pravnih osoba.

(3) Čelnici i drugi dužnosnici sigurnosnih službi ne smiju, bez suglasnosti Savjeta za koordinaciju sigurnosnih službi, javno istupati i komentirati rad službe i drugih tijela i osoba u pitanjima nacionalne sigurnosti, niti upoznavati neovlaštene osobe s podacima i dokumentima sigurnosnih službi.

Članak 55.

(1) Čelnici i drugi dužnosnici sigurnosnih službi, te drugi zaposlenici sigurnosnih službi koji su imali pristup podacima i dokumentima sigurnosnih službi dužni su čuvati podatke i dokumente koji su zakonom određeni kao tajni bez obzira na način na koji su ih doznali, dok na zakonom propisan način ne budu oslobođeni čuvanja tajne.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka ne smiju prisvajati dokumente sigurnosnih službi.

(3) Povreda odredbi stavaka 1. i 2. ovoga članka predstavlja razlog za razrješenje odnosno prestanak rada čelnika, drugih dužnosnika i zaposlenika iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Obaveza čuvanja tajne traje i nakon prestanka rada čelnika, drugih dužnosnika i zaposlenika iz stavka 1. ovoga članka u skladu sa zakonom.

(5) Ravnatelj sigurnosnih službi će donijeti propise o označavanju vrste i stupnja tajnosti podataka, načinu postupanja s tajnim podacima i posebnim zaštitnim mjerama čuvanja tajnih podataka.

Članak 56.

Sigurnosne službe za svoje zaposlenike i tajne suradnike ugovaraju životno osiguranje ili osiguranje za slučaj smrti ili gubitka radne sposobnosti u vezi s radom.

Članak 57.

(1) Službena osoba koja je odlukom nadležne zdravstvene komisije proglašena nesposobnim za obavljanje poslova na koje je raspoređena, zbog ozljede ili oboljenja koje je nastupilo u obavljanju sigurnosnih poslova, raspoređuje se na druge poslove koje može obavljati time da zadržava plaću i druga prava iz službeničkog odnosa, a ako se ne može rasporediti zadržava plaću i druga prava iz službeničkih odnosa do donošenja konačnog rješenja o pravu na mirovinu, a najdulje tri godine od dana donošenja odluke o nesposobnosti.

(2) Službena osoba koja u obavljanju poslova ili povodom obavljanja tih poslova izgubi život sahranit će se u mjestu koje odredi njegova obitelj na teret sredstava državnog proračuna.

(3) U slučaju iz stavka 2. obitelj službene osobe ima pravo na jednokratnu novčanu pomoć u visini posljednje njegove isplaćene neto plaće uvećane 12 puta.

Članak 58.

(1) Osoba koja pruži pomoć službenoj osobi sigurnosne službe u obavljanju njenih poslova i tim povodom bude ozlijeđena ili se razboli, a nije osigurana po drugoj osnovi, za vrijeme liječenja ima prava iz zdravstvenog osiguranja, a za slučaj invalidnosti prouzročene ozljedom ili bolešću prava iz mirovinskog osiguranja na teret sredstava državnog proračuna, jednako kao da je zaposlena u sigurnosnoj službi.

(2) Obitelj osobe koja prilikom pružanja pomoći službenoj osobi sigurnosne službe u obavljanju njenih poslova izgubi život ima prava iz stavaka 2. i 3. članka 57. ovoga Zakona.

Članak 59.

Ravnatelj sigurnosne službe imenuje povjerenstvo koje utvrđuje okolnosti pod kojima su izgubile život ili su bile ozlijeđene ili su se razbolile službena osoba ili osoba koja je pružala pomoć službenoj osobi sigurnosne službe u obavljanju njenih poslova.

Članak 60.

(1) Ako je protiv službene osobe pokrenut kazneni postupak zbog radnji počinjenih

u obavljanju poslova sigurnosne službe, sigurnosna služba će službenoj osobi osigurati odvjetničku ili drugu pravnu pomoć, osim ako je kazneni postupak pokrenut na temelju kaznene prijave sigurnosne službe.

(2) Pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka sigurnosna služba će osigurati pravnu pomoć službenoj osobi i nakon što joj je prestao radni odnos.

Članak 61.

Službene osobe sigurnosnih službi ovisno o složenosti poslova imaju pravo na dopunsko zdravstveno osiguranje na teret sredstava državnog proračuna.

Članak 62.

(1) Službenoj osobi kojoj prestaje radni odnos zbog ostvarivanja prava na mirovinu, pripada otpremnina u visini njene neto plaće ostvarene kroz posljednjih pet mjeseci rada, pod uvjetom da je najmanje 10 godina mirovinskog staža provela na radnom mjestu službene osobe u sigurnosnoj službi.

(2) Kao vrijeme provedeno na radnom mjestu sigurnosnih službi računa se i vrijeme provedeno na odgovarajućim poslovima u sigurnosnim službama koje prestaju s radom temeljem ovoga Zakona.

Članak 63.

(1) Za štetu nastalu građanima ili pravnim osobama nezakonitim, namjernim ili krajnje nepažljivim postupanjem zaposlenika sigurnosne službe odgovorna je Republika Hrvatska.

(2) Republika Hrvatska ima pravo od zaposlenika sigurnosne službe za koga se utvrdi da je kriv za nastanak štete iz stavka 1. ovoga članka, tražiti povrat iznosa isplaćenog trećim osobama.

(3) Službenu osobu koja je odgovorna za štetu počinjenu namjerno ili krajnjom nepažnjom može se iz opravdanih razloga u cijelosti ili djelomično osloboditi obveze naknade štete.

(4) Opravdani razlozi su osobito postupanje službene osobe u izvanrednim uvjetima ili pod okolnostima kada je štetu bilo otežano ili nemoguće izbjeći.

(5) Postojanje okolnosti iz stavka 2. ovoga članka utvrđuje i rješenje o djelomičnom ili potpunom oslobađanju od štete donosi ravnatelj.

e) Povrede službene dužnosti

Članak 64.

(1) Za povrede službene dužnosti službenih osoba, drugih službenika i namještenika

Obavještajne agencije (OA) i Protuobavještajne agencije (POA), važe propisi koji uređuju odgovornost državnih službenika i namještenika za povrede službene odnosno radne dužnosti ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(2) Za povrede službene dužnosti službenih osoba, drugih službenika i namještenika Vojne sigurnosne agencije (VSA), važe propisi koji uređuju odgovornost službenih osoba i drugih službenika i namještenika Ministarstva obrane za povrede službene odnosno radne dužnosti ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Članak 65.

(1) Zbog lakše povrede službene dužnosti i radne dužnosti, odnosno zbog stegovne pogreške zaposlenika Vojne sigurnosne agencije (VSA), postupak na prijedlog nadređene službene osobe vodi i rješenje donosi osoba koja upravlja radom ravnatelj ustrojstvene jedinice sigurnosne službe odnosno osoba koju on odredi.

(2) Zbog teže povrede službene dužnosti odnosno zbog stegovnog prijestupa postupak na prijedlog ravnatelja sigurnosne službe vode i rješenja donose posebni disciplinski odnosno stegovni sudovi.

(3) Prvostupanjski disciplinski odnosno stegovni sudovi imaju predsjednika i pet članova koji se imenuju iz reda zaposlenika sigurnosne službe, od kojih su predsjednik i najmanje dva člana diplomirani pravnici. Prvostupanjski sudovi odlučuju u vijeću od tri člana koje imenuje predsjednik prvostupanjskog suda za svaki pojedini slučaj. Vijeću uvijek predsjedava član imenovan iz reda diplomiranih pravnika, a može mu predsjedati i predsjednik suda.

(4) Drugostupanjski disciplinski odnosno stegovni sudovi imaju predsjednika i sedam članova koji se imenuju iz reda zaposlenika sigurnosne službe, od kojih su predsjednik i najmanje četiri člana diplomirani pravnici. Drugostupanjski sud odlučuje u vijeću od tri člana koje imenuje predsjednik drugostupanjskog suda za svaki pojedini slučaj. Vijeću uvijek predsjedava član imenovan iz reda diplomiranih pravnika, a može mu predsjedati i predsjednik drugostupanjskog suda.

(5) U postupcima protiv službenih osoba zbog povrede službene dužnosti javnost je isključena.

Članak 66.

Lake povrede službene dužnosti su uz lake povrede službene dužnosti propisane Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, odnosno stegovne pogreške su uz stegovne pogreške propisane Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske i:

- nepropisno postupanje s povjerenim sredstvima za rad,

- neuljudan odnos prema strankama i suradnicima za vrijeme rada.

Članak 67.

Teže povrede službene dužnosti su uz teže povrede službene dužnosti propisane Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, odnosno stegovni prijestupi su uz stegovne prijestupe propisane Zakonom o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske i:

- davanje podataka neovlaštenim osobama,
- nepravilno ili nenamjensko korištenje povjerenih sredstava,
- iznošenje neistinitih činjenica o obavještajno-sigurnosnoj službi,
- poduzimanje ili nepoduzimanje bilo koje radnje s ciljem onemogućavanja ili otežavanja izvršavanja poslova obavještajno-sigurnosne službe.

Članak 68.

Zaposleniku sigurnosne službe se za tešku povredu službene dužnosti odnosno stegovnog prijestupa uz disciplinske kazne određene Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, odnosno stegovne kazne određene Zakonom o službi u Oružanim snagama može izreći i disciplinska odnosno stegovna kazna prestanka radnog odnosa uvjetno na vrijeme od 3 do 12 mjeseci.

Članak 69.

Kada je prije pokretanja ili tijekom disciplinskog odnosno stegovnog postupka službena osoba udaljena iz službe oduzima joj se službena iskaznica, oružje i druga sredstva koja su joj povjerena za obavljanje posla.

f) Premještaj

Članak 70.

- (1) Radi potrebe obavljanja poslova službena osoba može privremeno ili trajno biti premještena u drugu ustrojstvenu jedinicu sigurnosne službe, u istom ili drugom mjestu rada.
- (2) Premještaj do jedne godine smatra se privremenim premještajem.
- (3) Trajni premještaj je moguć samo uz suglasnost službene osobe.
- (4) Žalba protiv rješenja o premještaju ne odgađa njegovo izvršenje.

Članak 71.

- (1) Službena osoba koja se trajno premješta u drugo mjesto rada udaljeno više od 50 kilometara od mjesta njegova stanovanja, ima pravo, najduže u roku od šest mjeseci od dana premještaja, na osiguranje odgovarajućeg smještaja za službenu osobu i njegovu obitelj, te pravo na naknadu selidbenih troškova.

(2) Službena osoba premještena na vlastiti zahtjev nema prava iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 72.

(1) Službena osoba koja se privremeno ili trajno, do osiguranja uvjeta za smještaj prema odredbi članka 71., premještava u drugo mjesto rada udaljeno više od 80 kilometara od mjesta njegovog stanovanja ima pravo na:

- jednokratnu novčanu naknadu u visini njegove prosječne plaće isplaćene u posljednja tri mjeseca prije premještaja,
- plaću ranijeg radnog mjesta ako je za njega povoljnija,
- sedmodnevni plaćeni dopust za posjet obitelji svaka tri mjeseca i naknadu troškova prijevoza za takvu posjetu,
- mjesečnu naknadu za odvojeni život ako uzdržava obitelj,
- odgovarajući smještaj i prehranu.

(2) Službena osoba koja se premješta na vlastiti zahtjev nema prava iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 73.

Temeljem sporazuma između ravnatelja sigurnosne službe i čelnika drugog državnog tijela, službena osoba može, uz njen pristanak, privremeno ili trajno biti premještena na rad u drugo državno tijelo.

Članak 74.

(1) Službena osoba Obavještajne agencije (OA) može se rasporediti na rad u inozemstvo.

(2) Službena osoba Protuobavještajne agencije (POA) i Vojne sigurnosne agencije (VSA) može biti upućena na rad u inozemstvo u okviru suradnje s stranom sigurnosnom ili drugom odgovarajućom službom ili temeljem međunarodnog ugovora.

(3) Upućivanje na rad u inozemstvu prema odredbama stavka 1. i 2. ovoga članka ne smatra se premještajem u smislu odredbi ovoga Zakona ili Zakona o državnim službenicima i namještenicima.

Članak 75.

Ravnatelji sigurnosnih službi pobliže će urediti prava, obveze i odgovornosti službene osobe za vrijeme premještaja u drugo državno tijelo ili za vrijeme rada u inozemstvu.

g) Prestanak službe

Članak 76.

(1) Službenoj osobi sigurnosne službe, uz slučajeve prestanka državne službe propisane Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, a za službene osobe Vojne sigurnosne agencije (VSA) i/ili Zakonom o službi u Oružanim snagama, služba može prestati ako izravno nadređeni službenik utvrdi da je nesavjesnim obavljanjem poslova ili povredom propisa kojima se uređuje rad sigurnosne službe onemogućavala obavljanje poslova iz njenog djelokruga.

(2) Pod onemogućavanjem obavljanja poslova iz stavka 1. ovoga članka smatra se prekoračenje ovlasti ili neprimjenjivanje ovlasti, uslijed čega je nastupila šteta za fizičke ili pravne osobe, tijela državne vlasti ili Republiku Hrvatsku.

(3) Rješenje o prestanku službe u slučaju iz stavka 1. ovoga članka, po pribavljenom mišljenju nadređenog službenika donosi ravnatelj.

(4) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 77.

Uz slučajeve prestanka službe po sili zakona, propisane Zakonom o državnim službenicima i namještenicima odnosno Zakonom o službi u Oružanim snagama službenoj osobi po sili zakona služba prestaje:

1. kada joj nadležno tijelo utvrdi pravo na mirovinu radi profesionalne nesposobnosti za rad – danom prvomoćnosti rješenja,
2. kada se sazna da su podaci o ispunjavanju uvjeta iz članka 44. stavka 2. ovoga Zakona lažni – danom saznanja,
3. kada je osuđena za kazneno djelo za koje se progoni po služenoj dužnosti, osim za kaznena djela iz glave XX. Kaznenog zakona Republike Hrvatske koja se odnose na sigurnost prometa – danom pravomoćnosti presude,
4. ako odbije premještaj – danom kojim se morao javiti na dužnosti,
5. kada se sazna da je postupila suprotno odredbi članka 54. ovoga Zakona – danom saznanja o povredi ove odredbe.
6. kada se sazna da je postupila suprotno odredbi članka 55. ovoga Zakona – danom saznanja o povredi ove odredbe.

IX. NADZOR NAD SIGURNOSNIM SLUŽBAMA

Članak 78.

(1) U ostvarivanju nadzora nad sigurnosnim službama Hrvatski sabor može, osobito:

- zatražiti od Predsjednika Republike i predsjednika Vlade Republike Hrvatske izvješća o stanju nacionalne sigurnosti u cjelini ili u pojedinim područjima;

- zatražiti od sigurnosne službe informaciju o radnjama i mjerama koje provodi sigurnosna služba;

- zatražiti od predsjednika Vrhovnog suda informaciju o poduzetim mjerama tajnog prikupljanja podataka ili o poduzetim mjerama tajnog prikupljanja podataka prema određenim osobama;

- zatražiti od sigurnosnih službi informaciju o provođenju mjera tajnog prikupljanja podataka ili o provođenju mjera tajnog prikupljanja podataka prema određenim osobama;

- zatražiti informaciju o tome da li službe nacionalne sigurnosti ~~provodi~~ prikupljaju informacije koje se tiču zastupnika ili osobe koja je član njegovog porodičnog domaćinstva;

- obaviti razgovor s kandidatom za čelnika sigurnosne službe.

(2) Predsjedništvo Hrvatskog sabora, na prijedlog predsjednika Hrvatskog sabora, ocjenjuje da li će se neko pitanje iz stavka 1. ovoga članka ili neko drugo pitanje iz rada sigurnosnih službi raspraviti na sjednici Hrvatskog sabora ili na zatvorenoj za javnost sjednici odbora za nacionalnu sigurnost.

(3) Pored pitanja o kojima raspravljaju prema odredbi stavka 2. ovoga članka, odbor nadležan za nacionalnu sigurnost ovlašten je saslušavati čelnike i službene osobe sigurnosnih službi o tome da li su neke mjere i radnje sigurnosnih službi bile nezakonite, odbor nadležan za financije i državni proračun raspravlja zakonitost financijskog i materijalnog poslovanja sigurnosnih službi, odbor nadležan za ljudska prava razmatra izvješće pučkog pravobranitelja o zaštiti ustavnih i zakonskih prava građana u postupcima koje vode službe sigurnosti, a odbor nadležan za vanjsku politiku razmatra pitanja rada sigurnosnih službi u vezi s vanjskom politikom Republike Hrvatske.

(4) Kada Hrvatski sabor ili njegovi odbori traže izvješća ili potrebne podatke od sigurnosnih službi, Savjeta za koordinaciju sigurnosnih službi i predsjednika Vrhovnog suda u slučaju članka 78. stavak 1. podstavak 3. o tome će obavijestiti Vijeće za nacionalnu sigurnost, a predstavnika Vijeća za nacionalnu sigurnost i ravnatelja sigurnosne službe pozvati da prisustvuju njihovim sjednicama kada se raspravlja o pitanjima iz rada sigurnosnih službi.

(5) Informacije Hrvatskom saboru odnosno njegovim odborima ne mogu sadržavati podatke o osobama s kojima je surađivala sigurnosna služba u provođenju svoje djelatnosti i podatke o načinu (metodi) kojim su prikupljene informacije.

Članak 79.

(1) U cilju ostvarivanja građanskog nadzora nad radom sigurnosnih službi osniva se Vijeće za nadzor sigurnosnih službi (u daljnjem tekstu: Vijeće).

(2) Vijeće se sastoji od predsjednika i šest članova koje imenuje Hrvatski sabor.

(3) Za članove Vijeća mogu biti imenovan hrvatski državljani visoke stručne spreme, pri čem najmanje po jedan član Vijeća moraju biti diplomirani pravnik, diplomirani politolog i dipl. ing. elektrotehnike.

(4) Predsjednik i članovi Vijeća imenuju se na četiri godine i nakon isteka mandata mogu biti ponovno imenovani.

(5) Pitanja bitna za rad Vijeća koja nisu uređena ovim Zakonom, i obavljanje administrativnih poslova za Vijeće, uredit će se aktom Hrvatskog sabora na prijedlog odbora nadležnog za nacionalnu sigurnost.

Članak 80.

(1) Vijeće obavlja sljedeće poslove:

- prati zakonitosti rada sigurnosnih službi,
- prati i nadzire primjenu mjera tajnog prikupljanja podataka kojima se ograničavaju ustavna ljudska prava i temeljne slobode,
- prati zakonska uređenja na području nacionalne sigurnosti u drugim zemljama,
- prikupljena saznanja i podatke iz prethodne točke dostavlja u formi obavijesti Vijeću za nacionalnu sigurnost, predsjedniku Hrvatskog sabora te ravnateljima sigurnosnih službi, te
- predlaže rješenja za unaprjeđenje zakonske regulative koja je u vezi s zakonitošću rada sigurnosnih službi,
- daje obavijesti o načinu podnošenja zahtjeva iz članka 81. ovoga Zakona.

(2) U obavljanju poslova iz stavka 1. ovoga članka Vijeće može vršiti uvid u izvješća i druge dokumente sigurnosnih službi, obavljati razgovore s čelnicima i službenim osobama sigurnosnih službi, kada je to nužno radi utvrđenja činjenica odlučnih za ocjenu zakonitosti rada službi.

Članak 81.

(1) Vijeće poslove iz članka 80. ovoga Zakona obavlja temeljem programa kojeg donosi odbor za nacionalnu sigurnost; na temelju zahtjeva građana, državnih tijela i pravnih osoba o zamijećenim nezakonitim postupcima ili nepravilnostima u radu sigurnosnih službi, osobito u slučajevima kršenja Ustavom zajamčenih ljudskih prava i temeljnih sloboda.

(2) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka mogu podnijeti i službene osobe sigurnosnih službi. Zbog podnošenja zahtjeva službene osobe neće snositi stegovnu ili kaznenu odgovornost.

Članak 82.

(1) O izvršenom nadzoru izvješćuje se podnositelj zahtjeva.

(2) Vijeće će se u odgovoru na zahtjev ograničiti isključivo na primjedbe postavljene u zahtjevu.

(3) Ukoliko se izvršenim nadzorom utvrdi postojanje nezakonitosti Predsjednik Vijeća izvijestit će o rezultatima nadzora Predsjednika Republike Hrvatske, predsjednika Hrvatskog sabora, predsjednika Vlade Republike Hrvatske i Glavnog državnog odvjetnika.

(4) Na zahtjev predsjednika Hrvatskoga sabora, a najmanje jednom u šest mjeseci, predsjednik Vijeća podnosi izvješća o radu Vijeća.

X. SREDSTVA ZA RAD SIGURNOSNIH SLUŽBI

Članak 83.

(1) Sredstva za rad sigurnosnih službi osiguravaju se u državnom proračunu.

(2) U okviru sredstava za rad sigurnosnih službi osiguravaju se i posebna sredstva za radni prostor, tehničku opremu, posebne namjene u obavljanju obavještajnih i protuobavještajnih poslova, školovanje, obuku i osposobljavanje službenih osoba sigurnosnih službi, te namjene iz članka 30. ovoga Zakona.

Članak 84.

Financijsko i materijalno poslovanje sigurnosnih službi, obavlja se na način propisan za tijela državne uprave. Podaci o financijskom i materijalnom poslovanju tajni su.

XI. ZAVOD ZA INFORMACIJSKU SIGURNOST I KRIPTO-ZAŠTITNU TEHNOLOGIJU

Članak 85.

(1) Vlada Republike Hrvatske osnovat će Zavod za informacijsku sigurnost i kriptozastitnu tehnologiju, ustanovu za obavljanje djelatnosti istraživanja i razvoja protokola, opreme, sredstava i tehnologije namijenjene za zaštitu tajnih podataka u informacijskim i telekomunikacijskim sustavima, kao i informacijskih i telekomunikacijskih mreža i kanala kojima se tajni podaci razmjenjuju u sustavu nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske.

(2) Vlada Republike Hrvatske će aktom o osnivanju Zavoda imenovati privremenog ravnatelja Zavoda koji će pod nadzorom Vlade Republike Hrvatske obaviti pripreme za početak rada ovog Zavoda.

(3) Sigurnosne službe mogu od Zavoda za informacijsku sigurnost i kriptu-zaštitnu tehnologiju tražiti podatke ili usluge iz njegovog djelokruga, kada im je to nužno radi obavljanja njihovih sigurnosnih poslova, a Zavod im je dužan dati tražene podatke i pružiti tražene usluge.

(4) Tijela državne vlasti su dužna primjenjivati norme zaštite tajnosti podataka koje usvoji Savjet za koordinaciju sigurnosnih službi na prijedlog Zavoda za informacijsku sigurnost i kriptu-zaštitnu tehnologiju, a po pribavljenom mišljenju sigurnosnih službi.

(5) Sredstva za rad Zavoda za informacijsku sigurnost i kriptu-zaštitnu tehnologiju osiguravaju se u državnom proračunu.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 86.

(1) Vlada Republike Hrvatske donijeti će uredbe iz članka 6. stavak 5. i članka 39. stavak 1. ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Pravilnici o unutarnjem redu sigurnosnih službi i Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost donijet će se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu akata iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 87.

Čelnici sigurnosnih službi, predstojnik Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost i predsjednik i članovi Vijeća za nadzor sigurnosnih službi imenovat će se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 88.

(1) Na dan početka primjenjivanja ovoga Zakona započinju s radom Obavještajna agencija (OA) i Protuobavještajna agencija (POA), a prestaju s radom Služba za zaštitu ustavnog poretka i Ured za nacionalnu sigurnost.

(2) Na dan početka primjenjivanja ovoga Zakona zaposlenici Ureda za nacionalnu sigurnost postaju zaposlenici Obavještajne agencije (OA), a zaposlenici Službe za zaštitu ustavnog poretka postaju zaposlenici Protuobavještajne agencije (POA) i rasporedit će se na poslove utvrđene pravilnicima o unutarnjem redu ovih službi.

Članak 89.

(1) Na dan početka primjenjivanja ovog Zakona počinje s radom Vojna sigurnosna agencija (VSA), a prestaju s radom Sigurnosno-informativna služba Ministarstva obrane i Obavještajna služba Ministarstva obrane.

(2) Na dan početka primjenjivanja ovog Zakona zaposlenici Sigurnosno-informativne službe Ministarstva obrane i Obavještajne službe Ministarstva obrane, postaju zaposlenici Vojne sigurnosne agencije (VSA) i rasporedit će se na poslove utvrđene Pravilnikom o unutarnjem redu ove agencije.

Članak 90.

(1) Zaposlenici Ureda za nacionalnu sigurnost i Službe za zaštitu ustavnog poretka te zaposlenici službi iz članka 89. stavak 1. ovoga Zakona mogu se u sigurnosnim službama čiji postaju zaposlenici rasporediti na radna mjesta za koja se traži za jedan stupanj viša stručna sprema od one koju imaju ako su od prijama u ove službe do stupanja na snagu ovoga Zakona obavljali istovrsne ili slične poslove.

(2) Zaposlenici iz stavka 1. ovoga članka mogu se rasporediti na položaje u sigurnosnim službama uz uvjet da u roku od četiri godine od dana rasporeda steknu traženu stručnu spremu.

Članak 91.

(1) Zaposlenici iz članaka 88. stavka 2. i članka 89. stavka 2. ovoga Zakona nastavljaju s radom na poslovima radnih mjesta na kojima su zatečeni na dan početka primjenjivanja ovoga Zakona i zadržavaju plaću i dodatke na plaću do donošenja rješenja o rasporedu na poslove utvrđene pravilnicima o unutarnjem redu sigurnosnih službi, odnosno do donošenja rješenja o stavljanju na raspolaganje.

(2) Zaposlenici iz članaka 88. i 89. ovoga Zakona, koji ne budu raspoređeni i zaposlenici koji odbiju raspoređivanje stavit će se na raspolaganje Vladi Republike Hrvatske i imaju prava propisana Zakonom o državnim službenicima i namještenicima.

Članak 92.

(1) Na dan početka primjenjivanja ovoga Zakona, prostor, opremu, uređaje i druga sredstva Ureda za nacionalnu sigurnost preuzima Obavještajna agencija (OA), a Službe za zaštitu ustavnog poretka Protuobavještajna agencija (POA), ako Predsjednik Republike i Vlada Republike Hrvatske suglasno ne odrede drugačije.

(2) Na dan početka primjenjivanja ovog Zakona prostor, opremu, uređaje i druga sredstva postojeće Sigurnosno-informativne službe Ministarstva obrane i Obavještajne službe Ministarstva obrane preuzima Vojna sigurnosna agencija (VSA).

Članak 93.

(1) Do dana stupanja na snagu Pravilnika o načinu sigurnosnog djelovanja Obavještajne agencije (OA) odgovarajuće će se primjenjivati odredbe akta kojim je uređen način sigurnosnog djelovanja Ureda za nacionalnu sigurnost ako nisu suprotne odredbama

ovoga Zakona.

(2) Do dana stupanja na snagu Pravilnika o načinu sigurnosnog djelovanja Protuobavještajne agencije (POA) odgovarajuće će se primjenjivati odredbe akta kojim je uređen način sigurnosnog djelovanja Službe za zaštitu ustavnog poretka ako nisu suprotne odredbama ovoga zakona.

(3) Do dana stupanja na snagu Pravilnika o načinu sigurnosnog djelovanja Vojne sigurnosne agencije (VSA) odgovarajuće će se primjenjivati odredbe akata kojima je uređen način sigurnosnog djelovanja službi iz članka 89. stavak 1. ovoga Zakona.

Članak 94.

Na dan početka primjenjivanja ovoga Zakona prestaje s radom Nacionalno povjerenstvo za sigurnost osnovano Odlukom Vlade Republike Hrvatske od 26. srpnja 2000. godine, a njihove poslove preuzima Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost.

Članak 95.

Do stupanja na snagu zakona iz članka 25. stavak 1. ovoga Zakona Vlada Republike Hrvatske odrediti će dužnosti odnosno poslovi od posebnog značaja za nacionalnu sigurnost za obavljanje kojih se provodi sigurnosna provjera.

Članak 96.

(1) Na dan početka primjenjivanja ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o Uredu za nacionalnu sigurnost ("Narodne novine", broj 37/95).

(2) Na dan početka primjenjivanja ovoga Zakona prestaju važiti odredbe članaka 13. do 17. i članaka 17a. do 17d. Zakona o unutarnjim poslovima ("Narodne novine", br. 55/89, 18/90, 47/90, 19/91, 29/91 - pročišćeni tekst, 73/91, 19/92, 33/92, 76/94, 161/98, 29/2000 i 53/2000).

Članak 97.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u "Narodnim novinama", a primjenjuje se od 1. lipnja 2002. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. Razlozi zbog kojih se Zakon donosi

Postojeći sustav sigurnosnih službi uređen je sa tri zakona: Zakonom o unutarnjim poslovima ("Narodne novine", br. 19/91 – pročišćeni tekst, 73/91, 19/92, 76/94, 161/98, 29/2000 i 53/2000), kojim je osnovana Služba za zaštitu ustavnog poretka kao posebna ustrojstvena jedinica Ministarstva unutarnjih poslova, s ciljem prikupljanja podataka i obavijesti te poduzimanja potrebnih mjera i radnji radi otkrivanja i sprječavanja djelatnosti usmjerenih na podpiranje ili rušenje Ustavom Republike Hrvatske utvrđenog poretka i ugrožavanja sigurnosti zemlje; Zakonom o obrani ("Narodne novine", br. 74/93 – pročišćeni tekst, 57/96, 31/98, 78/99 i 16/2000) temeljem kojeg su ustrojene Sigurnosno-informativna služba (kao Vojna protuobavještajna služba – Uprava SIS-a) i druge sigurnosne službe (Vojna obavještajna služba – Uprava za obavještajno-analitičke poslove, Obavještajna uprava Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske, Središnjica elektronskog izviđanja i druge) radi obavljanja poslova sigurnosti obrane zemlje i zaštite Ministarstva obrane; te Zakonom o Uredu za nacionalnu sigurnost ("Narodne novine", broj 37/95) kojim je osnovan Ured za nacionalnu sigurnost, kao posebno državno tijelo koje usklađuje rad (tadanji) državnih ministarstava u obavljanju poslova nacionalne sigurnosti, usmjerava i nadzire rad izvještajnih (obavještajnih i protuobavještajnih) službi, objedinjuje, raščlanjuje i procjenjuje obavještajne podatke i izvješća potrebna za obavljanje ustavnih ovlasti Predsjednika Republike i Vlade Republike Hrvatske, skrbi za protuobavještajnu zaštitu i osiguranje Predsjednika Republike, Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske i objekata koje oni koriste.

Postojeći sustav sigurnosnih službi potrebno je uskladiti s promjenama Ustava Republike Hrvatske objavljenim u "Narodnim novinama", broj 113/2000, ne samo radi razrade odredbi Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", br. 41/2001 i 55/2001) prema kojima "Predsjednik Republike i Vlada Republike Hrvatske, u skladu s Ustavom i zakonom, surađuju u usmjeravanju rada sigurnosnih službi. Imenovanje čelnika sigurnosnih službi, u prethodno pribavljeno mišljenje nadležnog odbora Hrvatskog sabora, supotpisuje Predsjednik Republike i predsjednik Vlade Republike Hrvatske" (članak 102.), a "Hrvatski sabor: ... ostvaruje građanski nadzor nad ... službama sigurnosti Republike Hrvatske" (članak 80. podstavak 7.), nego i radi učvršćenja zakonitosti u radu sigurnosnih službi (kada se radi o poduzimanju radnji i mjera iz njihovog djelokruga, osobito mjera kojima se ograničavaju određena ustavna ljudska prava i temeljne slobode) te postavljanja normativnih zapreka koncentraciji utjecaja na sigurnosne službe i njihovoj instrumentalizaciji u političke svrhe.

II. Pitanja koja se rješavaju Zakonom

1. Ovim se Zakonom osnivaju sigurnosne službe: Obavještajna agencija i Protuobavještajna agencija kao posebna državna tijela, a Vojna sigurnosna agencija kao ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane, određuju njihovi poslovi i ovlasti, njihovo ustrojstvo te položaj, prava, obveze i odgovornosti i način utvrđivanja plaća njihovih zaposlenika.
2. U cilju ostvarivanja suradnje Predsjednika Republike i Vlade Republike Hrvatske u usmjeravanju rada sigurnosnih službi osniva se Vijeće za nacionalnu sigurnost, a radi

usklađenog provođenja odluka Predsjednika Republike i Vlade Republike Hrvatske o usmjeravanju rada sigurnosnih službi osniva se Savjet za koordinaciju sigurnosnih službi, određuju članovi ovih tijela, njihovi poslovi i osnovna pitanja načina njihova rada.

Radi obavljanja poslova koji Vijeću za nacionalnu sigurnost omogućuju obavljanje poslova iz njegovog djelokruga, a Savjetu za koordinaciju sigurnosnih službi pripremu materijala za Vijeće za nacionalnu sigurnost osniva se Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost, propisuju i drugi njegovi poslovi, način uređivanja njegovog ustrojstva i upravljanja Uredom, te položaj, prava, obveze i odgovornosti njegovih zaposlenika.

3. Propisuju se pitanja koja se uređuju uredbama Vlade Republike Hrvatske (unutarnje ustrojstvo sigurnosnih službi, djelokrug rada njihovih ustrojstvenih jedinica i njihovih ispostava, okvirni broj službenih osoba i drugih službenika i namještenika, unutarnji nadzor,...) pravilnicima o unutarnjem redu (način rada, potreban broj službenih osoba i drugih službenika i namještenika s naznakom osnovnih poslova i zadaća i potrebnih uvjeta za obavljanje poslova,...) te pravilnicima o načinu sigurnosnog djelovanja (postupci, mjere, sredstva koja se koriste u radu te način planiranja, programiranja provedbe, evidentiranja i izvješćivanja,...).

4. Razrađuje se ustavna odredba o imenovanju čelnika sigurnosnih službi i propisuje koje osobe u sigurnosnim službama imaju položaj čelnika sigurnosne službe.

5. U uređivanju poslova i ovlasti sigurnosnih službi posebno se propisuju mjere tajnog prikupljanja podataka kojima se privremeno ograničavaju neka ustavna ljudska prava i temljene slobode i propisuje sudska kontrola poduzimanja ovih mjera kroz obvezu poduzimanja ovih mjera (samo temeljem pisanog obrazloženog naloga suca Vrhovnog suda.

6. Uređuje se način provođenja strategijskog elektroničkog izviđanja za potrebe sigurnosnih službi.

7. Određuju se tijela državne vlasti kojima sigurnosne službe podnose izvješća o podacima koje su prikupile u radu i izvješća o svom radu.

8. Propisuju se načini ostvarivanja suradnje sigurnosnih službi u obavljanju njihovih poslova.

9. Propisuje se da se na zaposlenike sigurnosnih službi primjenjuju odredbe Zakona o državnih službenicima (na službenike i namještenike Obavještajne agencije i Protuobavještajne agencije) odnosno odredbe Zakona o službi u oružanim snagama (na službenike i namještenike Vojne sigurnosne agencije), i propisuju se specifičnosti u pitanjima prijama u službu; prava, obveze i odgovornosti; povrede službene dužnosti; premještaja; prestanka službe; i načina utvrđivanja plaća.

10. Uređuje se način ostvarivanja građanskog nadzora nad sigurnosnim službama od strane Hrvatskog sabora i njegovih odbora u cilju ostvarivanja tog nadzora osniva se Vijeće za nadzor sigurnosnih službi, određuju način i uvjeti imenovanja njegovih članova i njegove ovlasti.

11. Vladi Republike Hrvatske dodjeljuje se ovlast da osnuje ustanovu za obavljanje djelatnosti istraživanja i razvoja protokola, opreme, sredstava i tehnologije namjenjene za zaštitu tajnih podataka u informacijskim i telekomunikacijskim sustavima, kao i informacijskih i telekomunikacijskih mreža i kanala kojima se tajni podaci razmjenjuju u sustavu nacionalne sigurnosti.

12. Propisuje se prestanak rada postojećih sigurnosnih službi i preuzimanje njihovih zaposlenika, njihovog prostora, opreme, uređaja i drugih sredstava rada od strane službi koje se

osnivaju ovim Zakonom, te stavljanje na raspolaganje Vladi Republike Hrvatske, s pravima propisanim Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, onih zaposlenika postojećih službi koji neće biti raspoređeni u sigurnosnim službama osnovanim ovim Zakonom.

III. Obrazloženje odredbi predloženog Zakona

1. Članak 1.

Odredbom članka 1. stavak 1. osnivaju se sigurnosne službe (Obavještajna agencija (OA), Protuobavještajna agencija (POA) i Vojna sigurnosna agencija (VSA), koje obavljaju obavještajne i protuobavještajne poslove (prikupljanje, analiza, obrada i ocjena podataka, te drugi poslovi određeni Glavom V. ovoga Zakona) potrebne za zaštitu nacionalne sigurnosti i nužne za donošenje odluka značajnih za ostvarivanje nacionalnih interesa u području nacionalne sigurnosti. Stipulacija odredbi članaka 7. i 8. i odredbi kojima je uređen djelokrug, ustrojstvo i rukovođenje Obavještajnom agencijom i Protuobavještajnom agencijom, te radnopravni položaj njihovih zaposlenika pokazuju da se ove sigurnosne službe osnivaju kao državna tijela sui generis, dok odredba članka 10. propisuje da se Vojna sigurnosna agencija osniva kao ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane.

Odredbom stavka 2., u provođenju odredbe članka 102. stavak 1. Ustava Republike Hrvatske ovim se Zakonom propisuje da se radi suradnje Predsjednika Republike i Vlade Republike Hrvatske u usmjeravanju rada sigurnosnih službi osniva Vijeće za nacionalnu sigurnost. (pobliže uređeno odredbama članaka 3. i 4.). Propisuje se dalje da radi operativnog usklađivanja rada sigurnosnih službi se osniva Savjet za koordinaciju sigurnosnih službi (pobliže uređeno odredbom članka 5.).

2. Članak 2.

Odredbom stavka 1. propisuju se akti temeljem kojih sigurnosne službe obavljaju poslove iz svog djelokruga, pri čem, prema odredbi stavka 2., ove poslove smiju obavljati samo u skladu sa zakonom i propisima za provođenje zakona, a njihov rad nadziru Vijeće za nacionalnu sigurnost, Hrvatski sabor (razrađeno u odredbama članaka 79. do 82.), Predsjednik Republike i Vlada.

3. Članak 3.

Osnivanje Vijeća za nacionalnu sigurnost posljedica je odredbe članka 102. Ustava Republike Hrvatske prema kojoj Predsjednik Republike Hrvatske i Vlada Republike Hrvatske, u skladu s Ustavom i zakonom, surađuju u usmjeravanju rada sigurnosnih službi, ali i potreba uspostave tijela (kojeg prema odredbi članka 4. čine Predsjednik Republike, predsjednik Vlade, član Vlade zadužen za nacionalnu sigurnost, ministri određeni tom odredbom i načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga) koje će ne samo politički usmjeravati rad sigurnosnih službi nego i politički upravljati sustavom nacionalne sigurnosti, i određivanje njegovih poslova.

4. Članak 4.

Određuje se sastav Vijeća za nacionalnu sigurnost, ravnopravnost Predsjednika Republike i predsjednika Vlade u sazivanju njegovih sjednica i određivanju pitanja o kojima će se raspravljati, te se propisuje da odluke Vijeća supotpisuju Predsjednik Republike i predsjednik Vlade. Kako Ustav Republike Hrvatske razgraničava ovlasti zakonodavne vlasti i tijela državne izvršne vlasti propisuje se kada i pod kojim uvjetima u radu Vijeća za nacionalnu sigurnost sudjeluju predsjednik Hrvatskoga sabora, ministar gospodarstva i ministar financija. Propisuje se kada u radu Vijeća sudjeluju predsjednik Hrvatskog sabor i predsjednik odbora Hrvatskog

sabora nadležnog za nacionalnu sigurnost. U ovakovim slučajevima u radu Vijeća sudjeluju i ministar nadležan za financije i ministar gospodarstva. Propisuje se kada i druge osobe mogu sudjelovati u radu Vijeća.

5. Članak 5.

Savjet za koordinaciju sigurnosnih službi kojeg čine član Vlade zadužen za nacionalnu sigurnost politiku (koji je predsjednik Savjeta), savjetnik Predsjednika Republike za nacionalnu sigurnost (koji je zamjenik predsjednika Savjeta), čelnici sigurnosnih službi i predstojnik Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost, provodi odluke Predsjednika Republike i Vlade u usmjeravanju rada službi, operativno usklađuje rad sigurnosnih službi i poduzima mjere za unaprjeđenje njihovog rada. Savjet za koordinaciju sigurnosnih službi mogu sazivati i pitanja o kojima će raspravljati i odlučivati mogu određivati Predsjednik Republike i predsjednik Vlade.

6. Članak 6.

Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost obavlja poslove koji Vijeću za nacionalnu sigurnost omogućuju analizu izvješća sigurnosnih službi i ocjenu njihova rada, omogućuju provođenje nadzora nad sigurnosnim službama, te druge poslove određene ovom odredbom. Ured nema ovlasti obavljanja poslova sigurnosnih službi (obavještajnih i protuobavještajnih), ne smije primjenjivati mjere koje smiju primjenjivati sigurnosne službe, niti smije postavljati zahtjeve sigurnosnim službama u odnosu na obavljanje poslova iz njihovog djelokruga. Unutarnje ustrojstvo Ureda uredit će se uredbom Vlade Republike Hrvatske, a predstojnika Ureda imenuju odnosno razrješavaju sporazumno Predsjednik Republike i predsjednik Vlade.

7. Članak 7.

Obavještajna agencija (OA) planira i provodi obavještajno djelovanje u inozemstvu, a poslovi su joj određeni odredbom stavka 2. ovoga članka. Kako Protuobavještajna agencija (POA) i Vojna sigurnosna agencija (VSA) ne mogu svoje poslove obavljati u inozemstvu propisuje se da Obavještajna agencija (OA) kada za njihove potrebe obavlja određene poslove može uz njihovu suglasnost koristiti i njihove službene osobe.

8. Članci 8. i 9.

Protuobavještajna agencija (POA) planira i provodi protuobavještajno djelovanje u zemlji, s poslovima određenim odredbama ovoga članka. Protuobavještajna agencija (POA) ovlaštena je poduzimati ovim Zakonom određene mjere tajnog prikupljanja podataka kojima se ograničavaju neka ljudska prava i slobode (te su mjere određene odredbom članka 17. stavak 1. ovoga Zakona). Uređuje se način kada Protuobavještajna agencija (POA) za potrebe Vojne sigurnosne agencije (VSA) obavlja određene poslove koje prema odredbama ovog Zakona ne može neposredno obavljati Vojna sigurnosna agencija (VSA) može za obavljanje tih poslova koristiti uz suglasnost Vojne sigurnosne agencije (VSA) i njene službene osobe.

U Protuobavještajnoj agenciji (POA) ustrojava se Operativno-tehnički centar za nadzor telekomunikacija s poslovima određenim odredbom članka 9. stavak 1.. Odredba članka 9. stavak 2. propisuje da Operativno-tehnički centar za nadzor telekomunikacija operativno-tehnički provodi primjenjivanje mjera iz članka 17. stavak 1. ovoga Zakona za potrebe ovlaštenih sigurnosnih službi, na način i pod uvjetima propisanim ovim Zakonom, te mjeru nadzora i tehničkog snimanja telefonskog razgovora odnosno sredstava za tehničko komuniciranje na daljinu propisane odredbom članka 180. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", br. 110/98, 58/99 i 112/99) za potrebe kriminalističke policije, na način i

pod uvjetima propisanim Zakonom o kaznenom postupku.

9. Članak 10.

Vojna sigurnosna agencija (VSA) je ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane koja planira i provodi obavještajnu i protuobavještajnu potporu Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske. Vojna sigurnosna agencija (VSA) u obavljanju obavještajnih poslova ne može u miru operativno prikupljati podatke u inozemstvu (to za nju čini Obavještajna agencija).

10. Članak 11.

Vojna sigurnosne agencije (VSA) mjere i radnje propisane ovim Zakonom smije primjenjivati samo prema pripadnicima Ministarstva obrane i Oružanih snaga te građanima zaposlenim u tijelima, službama i ustanovama Ministarstva obrane i Oružanih snaga, i samo u prostorima i objektima Ministarstva obrane i oružanih snaga (van ovih prostora i objekata sigurnosne poslove za nju obavlja Protuobavještajna agencija (POA)).

11. Članak 12.

Strategijsko elektroničko izviđanje za potrebe Obavještajne agencije (OA) i Protuobavještajne agencije (POA) provode Središnjica elektroničkog izviđanja Oružanih snaga Republike Hrvatske temeljem planova provođenja izviđanja koje donosi Savjet za koordinaciju sigurnosnih službi na prijedlog ravnatelja ovih službi. Propisuje se i nadzor nad Središnjicom elektroničkog izviđanja u obavljanju poslova za sigurnosne službe.

12. Odredbe Glave V. Poslovi i ovlasti sigurnosnih službi

a) Prikupljanje podataka (članci 13. – 16.)

Propisuju se načini prikupljanja podataka značajnih za nacionalnu sigurnost (članak 13.), pri čem se posebno uređuju obaveze sigurnosne službe i prava osoba od kojih se prikupljaju podaci (članak 14.). Sigurnosne službe mogu prikupljati podatke korištenjem tajnih suradnika, pod uvjetima i na način propisanim napatkom ravnatelja službe (članak 15.). Odredba članka 15. primjenjuje se pod uvjetima propisanim odredbom članka 31. stavak 1. ovoga Zakona, kojom odredbom se štiti identitet osobe koja je sigurnosnoj službi dala određene podatke od interesa za nacionalnu sigurnost.

Obavljanje poslova iz djelokruga sigurnosnih službi zahtjeva propisivanje obveze tijelima državne uprave, tijelima sudbene vlasti i pravnim osobama koje vode ili upravljaju registrima i zbirkama osobnih i drugih podataka da sigurnosnim službama omoguće pristup ovakovim zbirkama (članak 16.).

b) Poduzimanje mjera tajnog prikupljanja podataka kojima se privremeno ograničavaju neka ljudska prava i temeljne slobode (članci 17. – 21.)

Protuobavještajna agencija (POA) i Vojna sigurnosna agencija (VSA) mogu, prema odredbi članka 17., ako se podaci od značaja za nacionalnu sigurnost ne mogu prikupiti na drugi način ili je njihovo prikupljanje povezano s nerazmjernim teškoćama, podatke

prikupljati mjerama tajnog prikupljanja podataka kojima se privremeno ograničavaju neka ljudska prava i temeljne slobode. To su mjere određene odredbom članka 17. stavak 3. Ovlaštene sigurnosne službe mogu mjere tajnog prikupljanja podataka poduzimati samo temeljem pismenog naloga za njihovo provođenje koje izdaje sudac Vrhovnog suda Republike Hrvatske (suce ovlaštene za izdavanje pismenog naloga određuje predsjednik Vrhovnog suda Republike Hrvatske). Izuzetno, ako bi odgoda provedbe mjera tajnog prikupljanja podataka onemogućila postizanje cilja primjena mjera može započeti na temelju naloga ravnatelja sigurnosne službe. O početku primjene mjere ravnatelj sigurnosne službe dužan je odmah izvijestiti suca Vrhovnog suda, i ako ovaj u roku od 24 sata od početka primjene mjere ne izda pismeni nalog za njen nastavak sigurnosna služba je dužna uništiti sve dokumente i sredstva na kojima su zabilježeni podaci primjene mjere. Odredbom stavka 6. članka 17. propisuje se obavezan sadržaj zahtjeva za poduzimanje mjera (zahtjev podnosi ravnatelj službe) i naloga za poduzimanje mjera, uz propisivanje da sadržaj zahtjeva i naloga predstavljaju državnu tajnu.

Odredbom članka 18. propisuje se vrijeme trajanja pojedinih mjera, istekom kojeg, ako postoji potreba za njihovim daljnjim provođenjem, je nužno ishoditi novi pismeni nalog.

Odredbe o provođenju mjera tajnog prikupljanja podataka uređene su odgovarajuće odredbama Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", br. 110/97, 27/98, 58/99 i 112/99) kojima je uređeno provođenje mjera kojima se privremeno ograničavaju ustavna prava i slobode građana radi pribavljanja podataka i dokaza za provedbu kaznenog postupka, s razlikom da prema Zakonu o kaznenom postupku, mjere poduzimaju u okviru izvida kaznenih djela, da pismeni nalog za provođenje mjera izdaje istražni sudac, a nalog izvršavaju redarstvene vlasti.

Odredbom članka 19. propisuje se obveza pravnim osobama koje obavljaju poslove tehničkog komuniciranja na daljinu i poslove dostave poštanskih pošiljaka da omoguće ovlaštenim sigurnosnim službama provedbu mjera iz članka 17. stavak 3. točka 1. i točka 3. Zakona.

Odredbom članka 20. propisuju se uvjeti i način provođenja mjere iz članka 17. stavak 3. točka 4. Zakona.

Podaci prikupljeni primjenom mjera tajnog prikupljanja podataka mogu ukazivati na pripremanje i počinjanje kaznenog djela koje se progoni po službenoj dužnosti pa se propisuje, odredbom članka 21., obveza sigurnosne službe da o tome izvijesti državno odvjetništvo, ravnateljstvo policije ili vojnu policiju. Kako interes nacionalne sigurnosti može opravdavati daljnje poduzimanje ovih ili drugih mjera radi otkrivanja drugih osoba koje sudjeluju u pripremi ili počinjenju kaznenog djela, ovlašćuje se glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske da obvezu sigurnosne službe o prijavi kaznenog djela odloži za neko vrijeme.

c) Evidencije podataka i njihovo korištenje (članci 22. do 24.)

Propisuje se uspostavljanje evidencija o podacima koje u svom radu prikupe sigurnosne službe i dokumentima o tim podacima, o pravu građana da zahtjevaju od sigurnosnih službi uvid u dokumente o prikupljenim podacima, i slučajevi kada sigurnosne službe nisu dužne postupiti po ovakovim zahtjevima. Sigurnosne službe nisu dužne obavijestiti građana o poduzimanju mjera prikupljanja podataka i staviti mu na uvid dokumente o prikupljenim podacima ako bi takva obavijest mogla dovesti do štetnih posljedica za nacionalnu sigurnost do isteka roka od 10 godina od dana dovršetka postupka poduzimanja mjere. Ovakovo propisivanje odgovara odredbi članka 20. stavak 2. Zakona o arhivskom gradivu i arhivima ("Narodne

novine", br. 105/97 i 64/2000), koja propisuje da podaci od značaja za nacionalnu sigurnost mogu biti dostupni građanima po isteku roka od 50 godina od njihovog nastanka, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Odredba članka 24. nalaže sigurnosnim službama da prikupljene podatke mogu koristiti samo za svrhe radi kojih su prikupljeni i da osiguravaju tajnost prikupljenih podataka primjenom odredbi Zakona o zaštiti tajnosti podataka ("Narodne novine", broj 108/96), te propisuje slučajeve kada sigurnosne službe o prikupljenim podacima mogu obavijestiti Državno odvjetništvo.

d) Sigurnosne provjere (članci 25. i 26.)

Propisuje se krug osoba za koje se provode sigurnosne provjere, način provođenja sigurnosnih provjera te ovlasti pojedinih sigurnosnih službi za provođenje određenih sigurnosnih provjera.

e) Protuobavještajna zaštita (članci 27. i 28.)

Ovim odredbama uređuje se sadržaj i oblici protuobavještajne zaštite, te ovlasti sigurnosnih službi u provođenju poslova protuobavještajne zaštite.

f) Mjere prikrivanja (članci 30. do 32.)

U obavljanju poslova iz djelokruga sigurnosnih službi osobito su značajne i nužne mjere prikrivanja (vlasništva nad stvarima, vlasništva nad pravnim osobama, stvarnog identiteta zaposlenika sigurnosne službe i drugih osoba s kojima u obavljanju svojih poslova surađuju sigurnosne službe, te naplatno korištenje tajnih usluga pravnih i fizičkih osoba) pa se s tim u svezi propisuje i korištenje sredstava i materijalno financijsko poslovanje sredstvima za provođenje mjera prikrivanja.

Odredbom članka 32. propisuje se obveza sigurnosnih službi i svih osoba i tijela u sustavu nacionalne sigurnosti da štite tajnost identiteta osoba i drugih izvora podataka, te način prikupljanja podataka. Ovi tajni podaci mogu se saopćiti samo tijelima sudbene vlasti koja su ih također dužna štiti. Propisuju se i prava koja u slučaju oštećenja zdravlja ili smrtnog stradavanja ima tajni suradnik sigurnosne službe odnosno članovi njegove obitelji.

g) Izvješćivanje (članak 33.)

Određuju se tijela i osobe kojima sigurnosne službe dostavljaju važnije podatke prikupljene njihovim radom i njihove procjene sigurnosnih situacija, te dostavljaju godišnja izvješća o svom radu i izvanredna izvješća o stanju nacionalne sigurnosti u području njihovog djelokruga.

12. Odredbe glave VI. Suradnja sigurnosnih službi (članci 34. do 37.)

Djelokrug rada sigurnosnih službi zahtjeva njihovu suradnju, pa se odredbom članka 34. uređuju pitanja suradnje sigurnosnih službi, i rješavanja sukoba nadležnosti u obavljanju njihovih poslova.

Sigurnosne službe dužne su u okviru svog djelokruga surađivati s tijelima i osobama određenim odredbom stavka 1. članka 35., a ova tijela i osobe dužne su obavještavati

sigurnosnu službu ako imaju saznanja o postupcima koji bi mogli ugroziti nacionalnu sigurnost.

Sigurnosnim službama ovlast za suradnju sa stranim sigurnosnim službama daje Državno vijeće za nacionalnu sigurnost, a odredbom stavka 3. članka 36. uređuje se način ostvarivanja takove suradnje.

Odredbom članka 37. propisuje se ovlast sigurnosnim službama, i njena ograničenja, o dostavljanju stranim službama podataka kojima raspolažu sigurnosne službe o osobama koje su od interesa za strane sigurnosne službe.

13. Odredbe glave VII. Ustrojstvo i upravljanje sigurnosnim službama (članci 38. do 44.)

U sigurnosnim službama mogu se ustrojivati unutarnje ustrojstvene jedinice za obavljanje određenih poslova iz njihovog djelokruga, te službe za obavljanje administrativnih i tehničkih poslova. U Protuobavještajnoj agenciji (POA) i Vojnoj sigurnosnoj agenciji (VSA) mogu se ustrojivati područne jedinice, a u Obavještajnoj agenciji (OA) privremene ispostave u inozemstvu (članak 38.). Ove ustrojstvene jedinice sigurnosnih službi osnivaju se uredbama koje donosi Vlada Republike Hrvatske, kojim uredbama se uređuju i pitanja određena odredbom članka 39. Na temelju uredbi o unutarnjem ustrojstvu ustrojstvenih jedinica donose se pravilnici o unutarnjem redu kojima se uređuju pitanja iz članka 38. Ovi pravilnici državna su tajna i ne objavljuju se. Postupci, mjere i sredstva koja primjenjuju u svom radu sigurnosne službe te način planiranja programiranja provedbe, evidentiranje izvješćavanja o poslovima iz djelokruga sigurnosnih službi uređuju se pravilnicima o načinu sigurnosnog djelovanja, koji su državna tajna i ne objavljuju se (članak 41.). Ovim odredbama određuju se donosioci i način donošenja prikazanih akata.

Radom sigurnosnih službi upravljaju ravnatelji, koje za slučaj njihove spriječenosti zamjenjuju njihovi zamjenici, a radom njihovih ustrojstvenih jedinica pomoćnici ravnatelja i načelnici (članak 42.). Ovom odredbom se nadalje tko su čelnici sigurnosnih službi, te koji rukovoditelji u sigurnosnim službama imaju položaj državnih dužnosnika u smislu Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika ("Narodne novine", br. 101/98, 135/98, 105/99, 25/2000 i 73/2000) a koji rukovoditelji imaju položaj dužnosnika u smislu odredbi ovoga Zakona.

Zakon u odredbi članka 42. stavak 1., određuje da ravnatelji sigurnosnih službi i njihovi zamjenici imaju položaj čelnika sigurnosnih službi, što znači da se na njihovo imenovanje primjenjuje odredba članka 102. stavak 2. Ustava koja propisuje "Imenovanje čelnika sigurnosnih službi, uz prethodno pribavljeno mišljenje mjerodavnog odbora Zastupničkog doma Hrvatskoga sabora, supotpisuju Predsjednik Republike i predsjednik Vlade Republike Hrvatske.". U odredbama članka 43. propisuje se način utvrđivanja kandidata za čelničke dužnosti, vrijeme na koje se imenuju čelnici sigurnosnih službi i ograničenja u mogućnosti njihovog ponovnog imenovanja, te razlozi, postupak i način njihovog razrješenja prije isteka mandata.

Odredbom članka 44. propisuje se normativni okvir koji mora omogućiti utvrđenje individualne odgovornosti za obavljanje poslova u sigurnosnim službama, te zaštita službenih osoba za provođenje naloga ako ocjenjuju da je nalog nezakonit, a osobito ako bi

izvršenje naloga predstavljalo kazneno djelo.

14. Odredbe glave VIII. Položaj, prava, obveze i odgovornosti dužnosnika, službenih osoba i drugih službenika i namještenika sigurnosnih službi (članci 45. do 77.)

Sigurnosne službe su državne upravne organizacije (Obavještajna agencija /OA/ i Protuobavještajna agencija /POA/) odnosno ustrojstvene jedinice ministarstva (Vojna sigurnosna agencija /VSA/), što znači da se na državne službenike i namještenike ovih tijela državne uprave primjenjuju odredbe Zakona o državnim službenicima i namještenicima odnosno na državne službenike i namještenike Vojne sigurnosne agencije (VSA) primjenjuju odredbe Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, osim na ona pitanja prava, obveze, odgovornosti i načina utvrđivanja plaća koja su uređena ovim Zakonom (članak 45.).

Ovim se Zakonom uređuju drugačije ili se uređuju jer nisu uređena prikazanim zakonima koji se primjenjuju na državne službenike i namještenike neka pitanja (b) Prijama u službu (primjerice: "Za prijam na rad u sigurnosne službe nije obavezan natječaj"), (c) Plaća, (d) Prava, obveza i odgovornosti (primjerice: "Službene osobe dužne su izvršavati poslove na koje su raspoređene i kad je to povezano s opasnošću za njihov život, zdravlje ili imovinu"), (e) Povrede službene dužnosti, (f) Premještaja, (g) Prestanka službe.

15. Odredbe glave IX. Građanski nadzor nad sigurnosnim službama (članci 78. do 82.)

Ustav Republike Hrvatske u članku 80. propisuje da Hrvatski sabor ostvaruje građanski nadzor nad službama sigurnosti Republike Hrvatske, pa se u razradi ove odredbe odredbom članka 78. određuju ona osobito značajna pitanja koja obuhvaća ovaj građanski nadzor. Omogućuje se da u slučajevima kada treba razmotriti izvješća i podatke koja je nužno raspraviti bez prisustva javnosti, takova rasprava provede na sjednici njegovog odbora nadležnog za nacionalnu sigurnost, a određuju se i pitanja iz područja rada sigurnosnih službi o kojima raspravljaju odbori Hrvatskog sabora nadležni: za financije i proračun; za ljudska prava; te za vanjsku politiku.

Radi ostvarivanja građanskog nadzora Hrvatskog sabora nad radom sigurnosnih službi osniva se Vijeće za nadzor sigurnosnih službi koje se sastoji od predsjednika i šest članova, koji se imenuju na četiri godine s mogućnošću ponovnog imenovanja. Odredbama članaka 80. do 82. propisuju se poslovi i način rada Vijeća.

16. Odredbe glave X. Sredstva za rad sigurnosnih službi (članci 83. i 84.)

Sredstva za rad sigurnosnih službi osiguravaju se u državnom proračunu i u okviru tih sredstava osiguravaju se i sredstva za posebne namjene određene odredbom članka 83. stavak 2.

17. Odredbe glave XI. Zavod za informacijsku sigurnost i kriptozastitnu tehnologiju (članak 85.)

Ovlašćuje se Vlada Republike Hrvatske da osnuje ustanovu Zavod za informacijsku sigurnost i kriptozastitnu tehnologiju koja će obavljati poslove iz okvira djelatnosti određene odredbom članka 85. stavak 1. Ovu ustanovu Vlada Republike Hrvatske osnovat će uredbom iz članka 12. Zakona o ustanovama ("Narodne novine", broj 76/93) i tom

uredbom kao osnivačkim aktom uredit će sva pitanja iz ove odredbe. Do početka rada ove ustanove poslove iz članka 85. obavljat će temeljem odredbe članka 6. stavak 1. Ured Državnog vijeća za nacionalnu sigurnost.

18. Odredbe glave XII. Prijelazne i završne odredbe (članci 86. do 97.)

Propisani su rokovi za donošenje uredbi Vlade Republike Hrvatske kojima se uređuje ustrojstvo i djelokrug rada sigurnosnih službi i Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost, te rokovi za donošenje pravilnika o unutarnjem redu ovih službi, kao i rokovi za imenovanje čelnika sigurnosnih službi i predstojnika Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost (članci 86. i 87.).

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u "Narodnim novinama", a počinje se primjenjivati na dan određen odredbom članka 96. Odredbama članaka 88., 89., 90., 91. i 92. proisuje se da ovim Zakonom osnovane sigurnosne službe započinju s radom na dan početka primjenjivanja Zakona i propisuje da s tim danom prestaju s radom postojeće službe koje obavljaju sigurnosne poslove (Služba za zaštitu ustavnog poretka, Ured za nacionalnu sigurnost i sigurnosne službe iz članka 89. stavak 1.). S tim u vezi uređuje se preuzimanje i raspoređivanje zaposlenika postojećih službi kao i preuzimanje prostora opreme, uređaja i drugih sredstava rada postojećih službi od strane sigurnosnih službi osnovanih ovim Zakonom.

Do časa donošenja pravilnika o načinu sigurnosnog djelovanja sigurnosnih službi (pravilnici iz članka 41. ovoga Zakona, primjenjivat će se, temeljem odredbe članka 93. odredbe odgovarajućih akata postojećih sigurnosnih službi.

Prema odredbi članka 6. Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost obavljat će poslove u vezi sigurnosti u komunikaciji te razmjeni informacija i dokumenata između Republike Hrvatske i stranih obrambenih organizacija, pa se odredbom članka 94. propisuje da danom početka primjenjivanja ovog Zakona prestaje s radom Nacionalno povjerenstvo za sigurnost osnovano Odlukom Vlade Republike Hrvatske, koje sada obavlja ove poslove.

Odredbom članka 94. ovlašćuje se Vlada Republike Hrvatske da odredi dužnosti odnosno poslove od posebnog značaja za nacionalnu sigurnost za obavljanje kojih se traži sigurnosna provjera, dok ovo pitanje ne bude uređeno zakonom iz članka 25. stavak 1. ovoga Zakona.

Odredbom članka 95. propisuje se koji propisi prestaju važiti na dan početka primjenjivanja ovog Zakona.

IV. Za provođenje ovog Zakona sredstva će se osiguravati u državnom proračunu i u realnim veličinama biti će manja od sredstava koja su se osiguravala za financiranje postojećeg sustava.

V. Razlike između rješenja koja se predlažu ovim Zakonom u odnosu na rješenja iz Prijedloga zakona

Temeljeno na primjedbama i prijedlozima Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost i Odbora za zakonodavstvo, te primjedbama i prijedlozima koje su iznijeli zastupnici

prilikom rasprave o Prijedlogu zakona:

1. Sigurnosne službe su jedan od elemenata cjelokupnog sustava nacionalne sigurnosti i to u dijelu sigurnosnog sustava pa su prihvaćene one primjedbe koje pokazuju da nije primjereno ovim Zakonom uređivati pitanja u svezi s donošenjem i sadržajem Strategije nacionalne sigurnosti, a odredbe o Vijeću nacionalne sigurnosti urediti (samo) u dijelu nužnom za osiguravanje usmjeravanja aktivnosti sigurnosnih službi od strane Predsjednika Republike i Vlade Republike Hrvatske uključujući suodlučivanje Predsjednika Republike i predsjednika Vlade u donošenju određenih akata. Stoga su:

- a) izostavljene su odredbe o sadržaju i načinu donošenja Strategije nacionalne sigurnosti,
- b) nadležnosti Vijeća za nacionalnu sigurnost sužene su na pitanja koja se tiču (samo) sigurnosnih službi.

2. Poslovi koji se predloženim Zakonom povjeravaju Savjetu za koordinaciju sigurnosnih službi iz Prijedloga zakona pokazuju da ovaj naziv ne odgovara temeljnim zadaćama ovog tijela, pa se u predloženom Zakonu označava kao Savjet za koordinaciju sigurnosnih službi.

3. U odredbama članka 9. i 10. kojima su uređene Obavještajna agencija (OA) i Protuobavještajna agencija (POA) izostavljeno je propisivanje da se ove sigurnosne službe osnivaju kao državne upravne organizacije, pa iz stipulacije ovih odredbi i ostalih odredbi Zakona proizlazi da su ove sigurnosne službe državna tijela sui generis kojima su sva relevantna pitanja (osnivanje, djelokrug rada, ustrojstvo, upravljanje, radno-pravni status zaposlenika i nadzor nad ovim sigurnosnim službama) uređena ovim Zakonom.

4. Izostavljene su odredbe kojima je uređivan ustroj i način obavljanja poslova Obavještajne agencije i Protuobavještajne agencije za potrebe Vojne sigurnosne službe, jer se ova pitanja mogu urediti i podzakonskim aktom za provođenje ovog Zakona (uredbama Vlade Republike Hrvatske o ustrojstvu sigurnosnih službi).

5. Uređen je nadzor nad poslovima Središnjice elektroničkog izviđanja Glavnog stožera Oružanih snaga kada se obavljaju za poslove sigurnosnih službi.

6. Uz odredbu o ovlasti sigurnosnih službi da mogu započeti, kada je to neophodno, poduzimanje mjera tajnog prikupljanja podataka kojima se ograničavaju neka ustavna ljudska prava i temeljne slobode, i bez ovlasti suca Vrhovnog suda, propisuje se, da ako sudac Vrhovnog suda ne izda pismeni nalog o provođenju mjere u roku od 24 sata od početka provođenja mjere sigurnosna služba prekinuti provođenje mjere i uništiti dokumente i sredstva na kojima su zabilježeni podaci u provođenju mjere.

7. Proširene su odredbe kojima se osobe koje imaju saznanja o postupanjima sigurnosnih službi obvezuju na čuvanje takovih saznanja kao državne tajne.

8. Uz obvezu sigurnosnih službi da podatke i dokumente koje su prikupile svojim radom koriste za svrhe radi kojih su prikupljeni, propisuje se obveza da se ovakovi podaci i dokumenti dostave Glavnom državnom odvjetniku Republike Hrvatske, ako upućuju na osnovanu sumnju da može doći do počinjenja ili da su već počinjenja osobito teška kaznena djela.

9. Precizno su uređene ovlasti službenih osoba u slučajevima kada se nalaže nezakonito postupanje uključujući postupanje kojim bi činili kaznena djela.

10. Odredbe o građanskom nadzoru Hrvatskog sabora nad sigurnosnim službama preuređene su na način da su preciznije određene ovlasti Hrvatskog sabora, način na koji Hrvatski sabor obavlja građanski nadzor (uz odbor nadležan za nacionalnu sigurnost određena pitanja raspravljat će i odbor nadležan za financije i državni proračun, odbor nadležan za ljudska prava te odbor nadležan za vanjsku politiku).

Zakonom se u cilju ostvarivanja građanskog nadzora nad radom sigurnosnih službi osniva Vijeće za nadzor, određuje njegov sastav, njegovi poslovi i način njegova rada.

11. Neke odredbe ovoga Zakona nomotehnički su, a katkad i sadržajno popravljene, temeljeno na primjedbama Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost i Odbora za zakonodavstvo, te primjedbama i prijedlozima zastupnika prilikom rasprave o Prijedlogu zakona. Neke odredbe nomotehnički su, a katkad i sadržajno popravljene zbog ocjene predlagatelja Zakona da se time dobiva precizniji i potpuniji njihov izričaj.

VI. Prijedlozi i mišljenja koji su dani na Prijedlog zakona, a koji nisu prihvaćeni uz navođenje razloga za to

1. Nije prihvaćena primjedba Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost i nekih zastupnika da bi u članku 1. trebalo odrediti granice nadležnosti između sigurnosnih službi i preciznije i detaljnije urediti njihov djelokrug. Ocjenjuje se da ovo pitanje ne treba urediti temeljnom odredbom, i da je bolje rješenje urediti ga u odredbama o sigurnosnim službama. U ovim odredbama se uređuje da Obavještajna agencija djeluje u inozemstvu, Protuobavještajna u zemlji, a Vojna sigurnosna služba samo u zemlji (u slučaju ratnog stanja) i samo prema pripadnicima Ministarstva obrane i oružanih snaga i zaposlenicima u ovim tijelima.

2. Nije prihvaćena primjedba Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost i nekih zastupnika da u sastav Vijeća za nacionalnu sigurnost uđu predsjednik Hrvatskog sabora i predsjednik odbora nadležnog za nacionalnu sigurnost. Ustav Republike Hrvatske usmjeravanje rada sigurnosnih službi daje u nadležnost izvršnoj vlasti (Predsjedniku Republike i Vlade Republike Hrvatske), a u nadležnost Hrvatskom saboru dano je obavljanje građanskog nadzora nad sigurnosnim službama. Stoga predsjednik Hrvatskog sabora i predsjednik njegovog odbora nadležnog za nacionalnu sigurnost mogu sudjelovati u radu Vijeća za nacionalnu sigurnost (čiji su poslovi izvršne naravi) samo u doba ratnog stanja ili neposredne ugroženosti neovisnosti i jedinstvenosti države.

3. Nije prihvaćena primjedba nekih zastupnika da se propišu odredbe koje će urediti postupanja u slučajevima nesuglasja Predsjednika Republike i Vlade Republike Hrvatske odnosno nesuglasja Predsjednika Republike i predsjednika Vlade. Ustav Republike Hrvatske sadrži veći broj odredbi u kojima propisuje suradnju Predsjednika Republike i Vlade Republike Hrvatske osobito odredbi prema kojima određene akt donosi Predsjednik Republike uz supotpis predsjednika Vlade. Uz odredbu članka 102. Ustava Republike Hrvatske takove su odredbe sadržane i u člancima 17. stavak 1., 86. stavak 2., 96. stavak 4., 98. stavak 2., 98. stavak 3., 99. stavak 4., 100. stavak 2., 103. stavak 1. Ustav nema odredbi o tome kako se razrješava situacija u kojoj Predsjednik Republike ili predsjednik Vlade odbiti supotpisati akt kojega zajedno donose, dakle ni odredbi o tome da bi jedan od ovih dva nositelja državne vlasti u ovakovom slučaju mogao donijeti odgovarajući akt ili da bi neko drugo tijelo državne vlasti, uključujući Hrvatski sabor, moglo biti zakonom ovlašteno da donese akt za kojeg je za donošenje predviđen

potpis Predsjednika Republike i predsjednika Vlade. Ovakovi slučajevi moći će se razriješiti jedino političkim putem, što znači iznalaženjem onog rješenja oko kojeg se mogu složiti Predsjednik Republike i predsjednik Vlade.

4. Nije prihvaćen prijedlog nekih zastupnika da se odredbe Zakona koje govore o građanskom nadzoru zamijene institutom "demokratskog nadzora" ili "parlamentarnog nadzora". Ustav Republike Hrvatske govori o građanskom nadzoru Hrvatskog sabora nad radom sigurnosnih službi, i po mišljenju predlagača, Zakon u odredbama članaka 79. do 82. propisuje sadržaj tog nadzora i tijela koja ga obavljaju. Pri tom nisu prihvaćeni prijedlozi da se Zakonom osnuje posebno državno tijelo odgovorno za nadzor nad sigurnosnim službama, već se uspostavlja posebna služba Hrvatskog sabora, Vijeće za nadzor.

5. Nije prihvaćen prijedlog da se izostavi odredba prema kojoj sigurnosne službe svoje poslove obavljaju i povodom zahtjeva korisnika rezultata rada sigurnosnih službi i tijela državne vlasti. Neki korisnici rezultata sigurnosnih službi (Predsjednik Republike, Vlada Republike Hrvatske) ne samo da imaju pravo usmjeravati rad službi nego je za obavljanje njihovih poslova u sustavu nacionalne sigurnosti nužno da od sigurnosnih službi traže pribavljanje određenih podataka. Isti je slučaj, po ocjeni predlagatelja, i s tijelima državne vlasti (osobito ministarstvima) koji svoje poslove, a koji se tiču nacionalne sigurnosti, ne mogu obavljati bez određenih saznanja koja im mogu pribaviti sigurnosne službe.

6. Nisu prihvaćene neke primjedbe i prijedlozi na pojedine odredbe kojima se uređuju poslovi i ovlasti sigurnosnih službi (članak 14. stavak 2., članak 16., članak 19.) jer se radi o rješenjima koja odgovaraju rješenjima iz odgovarajućih zakona demokratskih zemalja, odnosno primjedbe i prijedlozi na neke odredbe kojima su uređeni položaj, prava, obveze i odgovornosti i način utvrđivanja plaća dužnosnika, službenih osoba i drugih službenika i namještenika sigurnosnih službi (članak 46., članak 57. stavak 2.), jer se radi o odredbama koje su odgovarajuće nekim odredbama Zakona o policiji ("Narodne novine", broj 129/2000), a nisu prihvaćene ni neke primjedbe (članak 43.) prihvaćanjem kojih bi se pitanja razrješenja čelnika sigurnosnih službi uredile protivno odredbi članka 102. stavak 2. Ustava.